ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

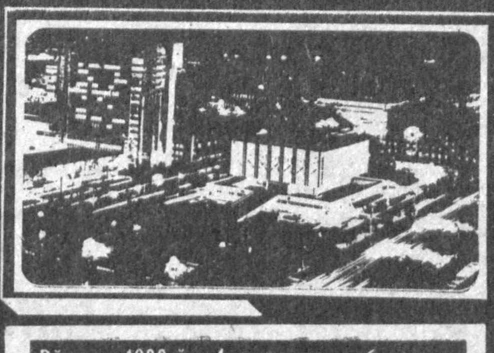

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 48 (7. 990) ◆ 1992 йил ◆ 9 март, душанба ◆ Нархи 1 сўм

ҲАР ТОМОНЛАМА ФОЙДАЛИ

«ТАШАВТОМАТИКА» заводида аҳолининг истеъмол буюмларига бўлган талабини ҳисобга олиб уй-рўзғор учун асқотадиган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтиришга асосий эътибор қаратилмоқда. Бугунги кунда корхона ишчилари ўндан зиёд хилдаги турли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Ювиниш хонасига мўлжалланган жиҳозлар, манзарали идишлар, чақалоқлар учун жажжи каравотлар, пластмассадан тайёрланган кичик стаканлар ва ҳатто уйда боқиладиган қушларнинг қафасларини ишлаб чиқаришнинг йўлга қўйилиши ушбу фикримизнинг далилидир.

— Бугунги шароитда фақат асосий маҳсулот турларини ишлаб чиқариш билан шуғуллана олишнинг иложи йўқ, шу боисдан биз турли-туман буюмлар тайёрлашни йўлга қўйдик. Бу бизга ҳам, халқимизга ҳам фойдалидир, — дейишади корхона жамоаси.

Ҳамма ерда бўлгани каби бу ерда ҳам хом ашёлар етказиб беришда танглик вужудга келган. Уларнинг нархи масаласидаги гаплар ҳам ҳамон муаммо бўлиб қоляпти. Лекин шуниси қувонарлики, корхона жамоаси тайёрланадиган маҳсулот турларини кўпайтириш ва иш суръатини ошириш йўли билангина республикадаги танқчилликка барҳам бериш йўлини ниҳоят тушуниб етишди.

Саид БОТИРОВ.

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 8 МАРТ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЖУМҲУРИЯТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА

ТАБРИКНОМАСИ

Мўътабар онажонлар!
Муҳтарама опа-сингиллар!
Лобар қизларимиз!

Баҳор нафаси кезаётган ушбу айёмда — халқимизнинг улуғвор Наврўз шодиёналари арафасида сизларни байрамингиз билан қутлайман ва барчангизга дилдаги энг эзгу тилакларимни изҳор этаман.

Сиз ҳаётимизнинг кўрки ва маъносидирсиз! Хонадонимизнинг файзи ва сеҳри, юракларимизнинг қўри ва ғурури сиз билан!

Сизларни оила фариштаси, муҳаббатимиз маъбудаси, орзуимиз чароғи деб эъзозлаймиз, ҳурмат қиламиз.

Сиз турмуш аччиқ-чучукларини ҳамма билан баравар, балки кўпроқ таътиб келасиз. Оила мустаҳкамлиги, расм-русум, анъаналар собитлиги сизнинг меҳрли қалбингиз туфайлидир.

Ҳарбий хизматдаги, ўқишдаги, боғчадаги фарзандларнинг бор ташвиш ва соғинчи кўпроқ сизнинг юрагингизда, хаёлингизда, елкангизда.

Нафақат ўз уйини, ишни, бутун бошли корхона ва жамоаларни гуллатиб келаётган минг-минглаб аёлларимизни билламиз ва қадрлаймиз.

Бугун аёлларимизнинг кўплаб муаммолари ва қийинчиликлари борлиги ҳам маълум. Уларни ҳал этиш бизнинг бурчимиздир.

Биз доимо камтарин аёлларимиздан қарздорлигимизни ҳис этиб яшаймиз.

Азизларим, меҳрибонларим!

Умидлар фасли — баҳор эшик қоқмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тенг ҳуқуқли аъзо бўлиб қабул қилинганимиз шу кунларда биз она деб эъзозлайдиган еримиз, Ватанимиз — мустақил Ўзбекистон ўзининг янги баҳори, синовлару ташвишлар, қувончлару умидлар фаслига катта орзулар билан пешвоз чиқмоқда. Илоҳим, орзуларимиз амалга ошгай!

Келажагимиз сизнинг меҳнатингиз, меҳру дуоларингиз билан янада баракали ва нурли бўлишига ишонаман.

Яна бир карра табригимни қабул этгайсиз. Барчангизга омад, севинч, гўзаллик доим ёр бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ислом КАРИМОВ.

АЁЛЛАР—ҲАЁТИМИЗ КЎРКИ

Хотин-қизларнинг Халқаро байрами — 8 Мартнинг бу йилги мазмуни, шарофати ва тароватн ўзгача. Орзу-умидлар куртак ёзадиган одамлар чеҳрасига табассум, оламга мунавварлик бахшида этадиган бу кўклам республикмизга мустақилликнинг яна бир нашидасини олиб келди. Ўзбекистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо қилиб олинди. Бутун халқимиз каби ҳаётимиз мазмуни, умримиз кўрки бўлган аёлларимизнинг ҳам қалби қувончга тўлди.

Пойтахт жамоатчилигининг вакиллари, ишчилар ва хизматчилар, маданият намояндалари меҳрибон ва жафокаш, вафодор ва оқила аёлларимизни табриклаш учун Навоий номли катта театрга келдилар. Бу ерда Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Уни «Саодат» ойномасининг бош муҳаррири, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Ҳ. Худойбердиева очди.

Тантанали йиғилишда сўзга чиққан республика хотин-қизлар кенгаши раисининг ўринбосари Д. Ғуломова, Ўзбекистон халқ шоири Ҳ. Ғулом, педиатрия илмгоҳининг талабаси Н. Тўхтаева ва бошқалар бир қўли билан бешикни, бир қўли билан дунёни тебратаётган аёлларимизнинг фазилатлари ҳақида гапирдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикасидаги барча хотин-қизларга мурожаатнома қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов, республика Бош вазири А. Муталов, Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков иштирок этдилар.

Тантанали маросим Ўзбекистон санъат усталарининг катта концерти билан ниҳоясига етди.

БАҲОРДЕК ИЛИҚЛИК

6 март куни Ўзбекистон Халқ демократик партияси Тошкент шаҳар ташкилоти кенгаши ҳузурида 8 март байрами муносабати билан пойтахт аёллари вакилларини қабул қилиш маросими бўлиб ўтди. Йиғилганларни кенгашнинг биринчи котиби Ҳотам Абдураимов қизғин қутлади.

— Ҳозирги бозор иқтисодиётининг қийинчилиги биринчи навбатда аёллар елкасига тушди, — дейди у сўзида. — Чунки оилани, жамиятни бутун қиладиган мана шу аёллар. Тошкент шаҳри аҳолисининг ярмидан кўпини хотин-қизлар ташкил этади. Биз, яъни шаҳар Кенгаши ва ҳокимлиги улар учун ҳамиша ёрдамга тайёрмиз. Онахонларимиздан болалар тарбиясига кўпроқ эътибор беришларини сўраймиз.

Бир пиёла чой устидаги суҳбат самимий ўтди. Аёллар ҳозирги кун вазифалари ва муаммолари ҳақида гапиришди.

«Адолат» аёлларни ҳимоя қилиш уюшмасининг раиси Раъно Йўлдошева хотин-қизларга қарата шундай деди:

— Билими зукко, ақли теран, яхши одамларни асраб қолайлик. Аёлларнинг фидойилигини тан олиб улар ҳақида қайғурайлик. Ҳамманинг қалбида баҳордек илиқлик бўлсин.

Йирик корхоналардан бири саналган «Шарқ гули» бадиий буюмлар фабрикасининг раҳбари Раъно Отажонова корхонадаги аёллар ютуғи ва муаммоси тўғрисида тўхталди:

— Фабрикамизда 4 мингдан зиёд ишчи бор. Улардан 1,5 минги касаначи аёллардир. 14 март куни шу хотин-қизлар ташаббуси билан бир овоздан Наврўз шанбалиги ўтказамиз. Ундан тушган маблағни шу ерда меҳнат қилиб кам даромад олаётган, серфарзанд ва ёлғиз оналарга, қолаверса барча ишчи-хизматчиларнинг фаровонлигига ишлатамиз.

Журналистлардан Фарида Усмонова, Санъат Маҳмудова, Шарифа Салимова, меҳнат фахрийси Ҳалима Муҳиддинова, санъаткорлар Гулчеҳра Жамилова, Марям Тангрибергенова, шаҳар хотин-қизлар комитети раиси Санъат Азизова ва шу комитет раисининг ўринбосари Муборак Юнусхўжаевалар хотин-қизлар муаммолари, болалар тарбияси, аёлларни ҳимоя қилиш тўғрисида гапиришди.

Хонанда Олимжон Орифжонов ҳамда «Хоразм гулдастаси» гуруҳи ижросидаги куй, қўшиқ ва рақслар йиғилганларни хушнуд этди.

Гулзода МАМБЕТОВА.

СУРАТЛАРДА: тантаналардан лавҳалар.

Воҳид Тўраев суратлари.

АЖОЙИБ АНЪАНАВИЙ ХАЛҚ УДУМИ

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

*** 21 март— Наврўз байрами**

Сўз— ташаббускорларга

ТАЙЁРГАРЛИК АВЖИДА

УМУМХАЛҚ байрами «Наврўз» муносабати билан 14 март куни хайрия ҳашарини ўтказиш тўғрисида Тошкентдаги бир неча жамоалар ташаббус билан чиқишди. Улар орасида бизнинг «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмамиз ҳам бор.

— Баҳорни ҳашар билан кутиб олиш халқимизнинг эски удуми. Шу урф-одатга таянган корхонамиз ишчи ва хизматчилари бу хайрли ишнинг ташаббускорларидан бири бўлди.

Бирлашманинг 2 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчилари ўша куни ободонлаштириш ва тозалаш ишлари билан машғул бўладилар. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ кўчат экиш, гул ўтқазиш, бор дарахтларга ишлов бериш ҳамда сув шохобчаларини тозалашни бошлаб юборишди.

50 фоиз кишилар эса ўз иш жойларида ишлайдилар. Шу куни тушган маблағ ҳаммаси «Наврўз» хайрия жамғармасига берилади.

Ўйлаймизки, шаҳримизнинг ҳамма корхона ва ташкилотлари бу ташаббусни қўллаб-қувватлайдилар.

Ўринбой ХУДОЙБЕРГАНОВ.
Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг бирлашма бошланғич ташкилоти котиби.

«НАВРЎЗ» УМУМХАЛҚ БАЙРАМИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ХАЙРИЯ ҲАШАРИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

ТОШКЕНТ шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков 1992 йил 6 мартда бўлажак «Наврўз» халқ байрамини ўтказишга бағишлаб 1992 йил 14 март куни шаҳар хайрия ҳашарини ўтказиш тўғрисидаги фармойишга имзо чекди. Унда таъкидланадики, Тошкент шаҳридаги меҳнат жамоаларидан «Фотон», «Шарқ гули» ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Тошкент шаҳар юк транспорти» концерни, Октябрь районидаги «Янги шаҳар» маҳалласи, шунингдек Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳининг талабалари ва профессор-ўқитувчилар таркиби ва бошқалар 1992 йил 14 март куни бўлажак «Наврўз» халқ байрамига бағишлаб шаҳар хайрия ҳашарини ўтказиш ташаббуси билан чиқдилар.

«Фотон», «Шарқ гули» ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Тошкент шаҳар юк транспорти» концернининг ишчилари шаҳар ҳашари кунида ўз иш жойларида меҳнат қилишга, туташ бўлган ҳудудларда ободонлаштириш ишларини амалга оширишга қарор қилдилар.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳининг талабалари ва профессор-ўқитувчилар таркиби шаҳар ҳашари кунида дарахт кўчатлари, гуллар ўтқазиш, ҳудудларни саранжом-саришта қилиш ва ётоқхоналарни таъмирлаш ишлари билан шуғулланадилар.

Тошкентдаги «Фотон», «Шарқ гули» ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Тошкент шаҳар юк транспорти» концерни меҳнат жамоаларининг, «Янги шаҳар» маҳалла аҳлининг, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳи талабалари ва профессор-ўқитувчилар таркибининг «Наврўз» халқ байрами шарафига 1992 йил 14 март куни шаҳар хайрия ҳашарини ўтказиш тўғрисидаги ташаббуслари маъқулланди.

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг бош бошқармалари, бошқармалари, бўлимлари ва трестларига, район ҳокимларига, шаҳардаги корхоналар, ташкилотлар, ширкатлар, илмий-тадқиқот, лойиҳа илмгоҳлари, ўқув муассасаларининг раҳбарларига шаҳар хайрия ҳашарини фаоллик билан ўтказиш юзасидан ташкилотчилик ишларини олиб бориш топширилди.

Шаҳар хайрия ҳашарини уюшқоқлик билан олиб бориш мақсадида тегишли штаблар ташкил этилиб, улар зиммасига тайёргарлик тадбирларини амалга ошириш, бу борада барча ходимларнинг бутун кун мобайнида самарали меҳнат қилишлари учун барча зарур шарт-шароитларни яратишга алоҳида эътиборни қаратишлари топширилди.

Шаҳар йўловчилар транспорти барча турлари ишини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш бошқармасига Тошкент шаҳар йўловчилар транспорти ишлаб чиқариш бирлашмаси ва трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси билан биргаликда одатдаги иш кунлари режаси бўйича ҳаракат таркибини ишга чиқариш ва автобуслар, трамвайлар ва троллейбусларнинг аниқ ҳаракат қилишини ташкил этиш вазифаси топширилди.

Умумий овқатланиш ва халқ таълими бош бошқармаларига шаҳар хайрия ҳашари ўтказиладиган куни болалар ва мактабгача болалар муассасаларидаги ошхоналар ишини аниқ маромда ташкил этиш вазифаси топширилди.

Касаба уюшмаларига шаҳар хайрия ҳашари кунида ишлаб топилган маблағлардан, касаба ташкилотлари ҳисобига ўтказилган маблағлардан хайрия мақсадларида фойдаланиш, шунингдек ижтимоий аҳамиятга молик бўлган қурилишлар, уларни таъмирлаш мақсадларида фойдаланиш тавсия этилди.

Шаҳар хайрия ҳашарига тайёргарлик ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида Тошкент шаҳри ҳокимлиги ҳузурида таркибига шаҳардаги хизматларнинг, шаҳар касаба уюшмаси, бош бошқармаларнинг раҳбарлари киритилган штаб ташкил этилди.

Ободонлаштириш бош бошқармасининг бошлиғи М. З. Зуфаров ва «Тошкент шаҳар юк транспорти» концерни раиси В. А. Исмоилов ўртоқлар зиммасига шаҳар хайрия ҳашари ўтказиладиган кунда корхона ва ташкилотларнинг илтимосига кўра зарур бўлган миқдордаги юк ва махсус транспортларни ажратиш вазифаси юклатилди.

ШТАБ МАЖЛИСИ

6 МАРТ куни «Наврўз» халқ байрамига бағишланган шаҳар хайрия ҳашарига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги штабнинг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни штаб бошлиғи, Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Ю. А. Асепков олиб борди.

Мажлисда штаб аъзолари ўртасидаги вазифалар тақсимланди, иш режаси тасдиқланди.

Мажлисда ҳашарга пухта тайёргарлик кўришнинг аҳамияти, унга ишчилар, хизматчилар, ўқувчи-ёшлар ва аҳолини кенг жалб этиш, ҳашар қатнашчиларининг самарали меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитларни яратиш, шаҳар хўжалиги, айниқса транспорт хизматини аниқ маромда таъминлашнинг муҳимлиги алоҳида уқтириб ўтилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИГА ТАШРИФИГА ДОИР

Ханс—Йохен ФОГЕЛЬ

Х.—Й. Фогель 1926 йилда таваллуд топган. Мюнхен ва Марбург дорилфунунларининг ҳуқуқшунослик куллиётларини тамомлаган. Бавариядаги турли юридик маҳкамаларда ишлаган.

Ханс—Йохен Фогель 1960—1972 йиллар мобайнида Мюнхен шаҳрининг обер-бургомистри бўлиб ишлади. 1972—1981 йилларда бундестаг депутати бўлган. Х.—Й. Фогель 1983 йилда яна бундестаг депутати қилиб сайланган. У 1972—1974 йилларда Германия Федератив Республикаси уй-жой қурилиши вазири, 1974—1980 йилларда Адлия вазири бўлиб ишлаган. 1982—1984 йилларда эса Ғарбий Берлин ҳукмрон бургомистри бўлган.

Ханс—Йохен Фогель 1950 йилдан бери Германия Социал-демократик партияси (ГСДП)нинг аъзосидир. У 1972—1977 йилларда ГСДП Бавария ташкилотининг раиси бўлди. 1970 йилдан буён ГСДП Бошқарувининг аъзоси Х.—Й. Фогель 1984—1987 йилларда Германия Социал-демократик партияси Раисининг ўринбосари, 1987 йилдан 1991 йилгача ГСДП раиси, партия парламент фракциясининг раиси бўлди.

У 1989 йилдан бери — Социалистик Интернационалнинг раис ўринбосарларидан бири.

Ханс—Йохен Фогель 1992 йилдан бошлаб Германия Федератив Республикаси бундестаги Конституциявий комиссиясининг раисидир.

ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Германия Социал-демократик партиясининг раиси, Социалистик Интернационал раисининг ўринбосари, Германия Федератив Республикаси бундестаги конституция комиссиясининг раиси Ханс—Йохен Фогель 8 март куни Тошкентга келди.

Тошкент тайёрагоҳида уни Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг котиблари М. М. Расулов, А. Саидов, Ҳ. М. Абдураимов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Бугун Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида Ханс-Йохен Фогель Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши раҳбарияти билан учрашди.

ТАЙИНЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Давлат Назорати Комитети Раиси М. М. Мирқосимовнинг Фармойишига кўра ўртоқ Б. С. Камолов Ўзбекистон Республикаси Давлат Назорати Комитетининг Тошкент шаҳри бўйича Бошқармаси бошлиғи этиб тайинланди.

* * *

Бадритдин Садриддинович Камолов 1945 йилда туғилган, ўзбек, олий маълумотли, Тошкент политехника олий илмгоҳини ва ижтимоий фанлар академиясини туғаллаган. Меҳнат фаолиятини 1964 йили «Подъёмник» заводида токарликдан бошлаган. Комсомолда ишлаган, Тошкент шаҳар ва вилоят комсомол комитетларининг биринчи котиби этиб сайланган. 1980 йилдан 1985 йилга қадар Тошкент вилояти халқ назорати комитетининг раиси бўлиб ишлаган. Шундан кейин партия ишларида бўлиб, Ўрта Чирчиқ ва Собир Раҳимов район партия ташкилотларига етакчилик қилди. 1990 йил мартда халқ депутатлари Собир Раҳимов район Кенгашининг раиси этиб, 1992 йил февралида Собир Раҳимов районининг ҳокими этиб сайланди. Ўзбекистон Республикасининг халқ депутатидир.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан 1992 йил 1 мартдан бошлаб қоракўлнинг харид нархи ҳар донаси учун ўрта ҳисобда 600 сўм, жуннинг ҳар килограмми учун ўрта ҳисобда 120 сўм қилиб белгиланди.

● Ўзбекистон Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолигига қабул этилганлиги муносабати билан Президент Ислом Каримов номига республикамиз меҳнаткашлари ва қўшни давлатларнинг фуқароларидан узлуксиз табрикномалар келиб турибди.

● Фарғона вилояти билан Россиянинг Кострома вилояти ўртасида ўзаро иқтисодий ҳамкорлик қилиш юзасидан 2000 йилгача бўлган шартнома имзоланди.

● Наманганнинг Задарё районида катта чуқурликда ғоят истиқболли Мингбулоқ нефть кони очилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Озарбайжон республикасининг Президенти Аёз Муталибов истеъфога чиқди. Оппозицияда бўлган демократик блок Президентни Тоғли Қорабоғ муаммосини ҳал қилишда хатоларга йўл қўйганлигида айблаганлиги ҳамда Олий Кенгаш сессияси ўтаётган бинони оломон ўраб олиб, Аёз Муталибов истеъфога чиқмагунча бу ердан кетмаслигини эълон қилгандан кейин у шундай қарорга келди. Озарбайжон Олий Кенгаши Аёз Муталибовнинг истеъфога чиқиш тўғрисидаги илтимосини қондирди. Унга 10 минг сўм миқдорида пенсия белгиланди, шахсий автомашина, дала ҳовли ва 10 кишидан иборат қўриқчилар ажратди.

● Россия Федерацияси Олий Кенгаши Татаристон халқи, Олий Кенгаши ва Президентига 21 мартга мўлжалланган референдумга қўйилган масала юзасидан ташвиш билдирилган мурожаат қабул қилди. Маълумки, бу референдумда ушбу жумҳурият аҳолиси «Татаристон Республикаси Россия Федерацияси ва бошқа республикалар, давлатлар билан ўз муносабатларини тенг ҳуқуқли шартномалар асосида қурадиган суверен давлат, халқаро ҳуқуқ субъекти бўлишига розимисиз?» деган саволга жавоб бериши керак. Россия парламенти даъватига жавобан республика Олий Кенгашининг раёсати 8 мартда қабул қилган баёнотида референдумга қўйилган савол Татаристон Республикасининг Россия таркибидан чиқиш ёки чиқмаслик масаласини кўзда тутмайди, деб таъкидланади.

● Душанбе шаҳри раҳбари, республика халқ депутати Мақсуд Икромов Тожикистон Олий Кенгаши сессияси мажлиси ўтаётган жойда қамоққа олинди. Тергов Мақсуд Икромов пора олганлиги юзасидан жиддий далилларга эга эканлиги ҳақида маълумот берганидан сўнг парламент ўз депутатини ҳибсга олишга рухсат берди.

● 1992 йил 7 мартда, салкам уч йиллик танаффусдан сўнг Эдуард Шеварднадзе Грузия заминига қадам қўйди. У бу ерга «меҳмон сифатида эмас, балки астойдил ишлаш учун» келганлигини айтди.

ХОРИЖДА

● Халқаро валюта жамғармаси Ўзбекистон билан Тожикистон ҳукуматлари мазкур халқаро молиявий ташкилотга кириш ҳақида ариза берганликларини маълум қилди.

● Эрон ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятий шу ҳафтада Тоғли Қорабоғ муаммосини тинч йўл билан ҳал этиш учун Озарбайжон билан Арманистон ўртасида воситачилигини давом эттириш ниятида эканлигини айтди.

● Америка Қўшма Штатларида ночор кишиларга ёрдам учун йилига 220 миллиард доллар маблағ сарфланади. Камбағаллик даражасидан паст ҳолда кун кечиряпти, деб ҳисобланадиган бу кишилар тоифасининг қарийб ярми учта ётоқхонаси бўлган хусусий уйларига эга. Ночор ҳисобланаётган кишиларнинг ҳар учтасидан иккитаси шахсий автомобилларига ҳам эгалар.

Бугунги кун нафаси

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

Қурилаётган метронинг Юнусобод йўналишида Энгельс кўчасида лаҳм қазилиши муносабати билан 1992 йил 10 март соат 8.00 дан 12 март соат 24 гача София кўчасидан Шаҳристон кўчасигача иссиқ сув таъминоти ва иситиш тўхтатилади.

«Ташметрострой» қурилиш бошқармаси.

Телефон 78-97-71.

Ирина Левичева «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида қарийб 30 йилдан бери самарали меҳнат қилиб келади.

СУРАТДА: Ирина Левичева навбатдаги маҳсулотни синаб кўрмоқда.

Рустам Шарипов сурати.

Хотин-қизлар кенгашлари ҳаётидан

ХАЛҚАРО ҲАМЖАМИЯТ ЭЪТИБОРИДА

Февралнинг охирги кунларида Ҳамдўстлигимизда хотин-қизлар, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш муаммоларига бағишланган қатор йиғилишлар бўлиб ўтди. Айниқса, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ЮНИСЕФ шўъбаси ҳамда аҳоли жамғармаси ходимлари гуруҳларга бўлиниб, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонда бўлиши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш муаммоларини ўрганган гуруҳ аъзоларининг эса, республикамиз болалар жамғармаси биносида ҳафталик кузатув якунлари ҳақидаги таҳлили муҳим аҳамиятга моликдир. Бундан ташқари, Москвада 18 февралда ўтказилган жаҳон хотин-қизларининг гиёҳвандликка қарши курашига бағишланган халқаро йиғини ҳам ҳаёт заруратидан келиб чиққан тадбир ҳисобланади. Муҳими, Шарқ ва Ўрта Осиё хотин-қизлари ҳаётига БМТнинг эътибори тушмоқда.

Ана шундай муҳим воқеаларни маҳаллий қадриятларимизга монанд равишда опа-сингилларимизга етказишда жойлардаги хотин-қизлар кенгашларининг роли бениҳоядир. Районимиздаги 2-маҳалла хотин-қизлари кенгаши раисаси, болалар шифокори Шарофат опа Рустамова бу йиғилишлар моҳиятини маҳалладаги опа-сингиллар фаолиятига боғлаб тушунтирди. У суҳбат мавзуини асосан қайнона-келин муносабатларига бағишлади. Қайнона ва келин орасидаги келишмовчиликка барҳам бериш билан тинч-тотув оила вужудга келиши, жамиятимизнинг кичик ячейкаси тобора мустаҳкамланишини мисоллар асосида баён этди.

Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Нури Рашидова раислигидаги 1-маҳалла хотин-қизларининг йиғини ғоят қизиқарли бўлди. Маҳалла хотин-қизлар кенгаши аъзоси Ҳафиза Ҳайитметова БМТнинг ЮНИСЕФ шўъбаси аҳоли жамғармаси вакилларидан айримларининг минтақамизда ўз кўзлари билан кўрган ҳақиқий аҳвол ҳақидаги сўзлари ёзилган магнит лентасини қўйиб эшиттирди. Уларнинг фикридан опа-сингиллар тегишли хулоса чиқариб олажагини билдирди.

Оддий ишчиликдан йирик корхонанинг бош муҳандислигигача бўлган йўлни босиб ўтган Шарифа Юсупова ҳозир «Қизил тонг» бирлашмаси хотин-қизлар кенгашига ҳам раҳбарлик қилмоқда. У корхона касаба уюшмаси раисаси Маъмура Одилова билан ҳамкорликда жамоа хотин-қизлар кенгашининг ўз маблағи бўлишига эришди. Байрамларда ана шу маблағдан опа-сингилларга совғалар харид қилишни йўлга қўйди. Жамоадаги тенгдошларимиз айни кунларда Наврўз айёмига қизғин тайёргарлик кўраяптилар. Турли пишириқлар тайёрлашни режалаштираяптилар.

Бу ерда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш мақсадида турли тадбирлар ўтказилади. Болалар боғчаси, қизлар ётоқхонаси, поликлиника ишлаб турибди. Опа-сингилларни ижтимоий ҳимоялаш, уларнинг мароқли дам олишини ташкил этиш хотин-қизлар кенгашининг одатдаги ишига айланган.

Район хотин-қизлар кенгаши ўз аъзоларидан иборат бўлган турли мутахассисларни ўқув юртлари, корхона ва маҳаллага йўллаб туради. Улар жойлардаги йиғилишларда иштирок этиб, касблари бўйича маслаҳатлар берадилар.

Пойтахтимизда ўтказилган оналик ва болаликни муҳофаза этиш муаммоларига бағишланган республикалараро йиғилиш тафсилоти, БМТнинг минтақамизга эътибори тушганлиги билан жойлардаги опа-сингилларни таништиришда 4-туғруқхона бош шифокори Галина Степаненко, асаб хасталиклари шифокори Эмма Зуева ва бошқалар ибрат кўрсатмоқда.

Айни кунларда республикадагидек районимизда ҳам катта куч ҳисобланган хотин-қизлардан «тадбиркорлар ва ишбилармонлар» уюшмасини ташкил этиш чораларини кўраяпмиз. Бу уюшма шубҳасиз жойларда хотин-қизларни иш билан таъминлашда кўмаклашади. Қолаверса иқтидорли аёлларимизнинг халқаро миқёсда танилишига имкон туғилади.

Эътибор СУЛТОНОВА,

Ленин район хотин-қизлар кенгаши раисаси, фалсафа фанлари номзоди, доцент.

Рўзномамизда 1992 йил 26 февралда «Иш билан таъминлашга давлат кафолати» суҳбати эълон қилингандан сўнг кўпгина муштарийларимиз унда тилга олинган қатор масалаларга аниқлик киритишни сўраб, муҳарририятга мурожаат этдилар. Шуни ҳисобга олган ҳолда биз яна Тошкент шаҳри аҳолисини ишга жойлаштириш, қайта ўқитиш ва касбга йўллаш бўйича марказ директори Л. В. БОРИШЧЕНКО билан суҳбатлашдик.

— Кўпгина муштарийлар ҳозирнинг ўзида иш билан таъминлаш давлат хизматларида рўйхатдан ўтиб нафақа олиш мумкинми, бу нафақа миқдори қанча бўлади, деган саволлар билан мурожаат этишмоқда...

— Ҳозир иш билан таъминлаш республика жамғармаси ҳисобида ишсизларга нафақа тўлаш учун зарур миқдорда маблағларни тўплаш жараёни давом этмоқда. 1992 йил 1 июлидан бошлабгина давлат ишсизларга нафақа тўлаш имкониятига эга бўлади. Нафақа миқдорига келганда эса Ўзбекистон Республикасининг «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонунида бу ўз ифодасини топган. Келинг, уларга батафсилроқ тўхтайлик.

Қонунда ишдан ва иш ҳақидан (меҳнат даромадидан) маҳрум бўлган тақдирда ишсизлик нафақаси олиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга аввалги иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида, аммо Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган энг оз иш ҳақидан кам бўлмаган ва республикада таркиб топган ўртача иш ҳақидан ортиқ бўлмаган миқдорда ишсизлик нафақаси тўлашга кафолат берилади, дейилади.

16 ёшга тўлмаган болаларни ва қарамоғида бошқа кишилар бўлган ишсизларга нафақа миқдори 10 фоиз оширилади.

— Биринчи марта ёки узоқ муддатли танаффусдан кейин иш қидираётган шахслар учун тўланадиган нафақа миқдори қандай белгиланади?

— Илгари ишламаган шахсларга энг оз иш ҳақининг камида 75 фоизи миқдорида нафақа олиш учун кафолат берилади. Лекин иш билан таъминлаш давлат хизматлари касб ўрганиш ёки ишга жойлашиш учун уларга имконият бермаган тақдирдагина бу ҳуқуққа эга бўладилар.

Мутахассис шарҳлайди

ИШСИЗЛИК НАФАҚАСИ ҚАНДАЙ ТЎЛАНАДИ?

Узоқ муддатли танаффусдан кейин яна меҳнат фаолиятини бошлашга ҳаракат қилаётган ишсизларга ҳам нафақа тўлашга қонун томонидан кафолат берилади. Ихтисоси бўлмаган ёки иш билан таъминлаш давлат хизмати касб ўрганиш имкониятини бермаган фуқароларга энг оз иш ҳақининг камида 75 фоизи миқдорида нафақа берилади.

— Ихтисоси бўлган фуқароларга тўланадиган нафақа миқдори-чи?

— Уларга, шунингдек 12 ой мобайнида ҳақ тўланадиган иш билан бандлиги 12 календарь ҳафтадан кам вақтни ташкил этган фуқаролар учун умумий меҳнат стажи камида бир йил бўлган, ишга жойлашиши касб ўрганишни, малака оширишни ёки қайта таълим олишни талаб қилмаган тақдирда дастлабки 13 календарь ҳафта мобайнида белгиланган энг кам иш ҳақининг камида 100 фоизи ва шундан кейинги 13 календарь ҳафта мобайнида 75 фоизи миқдорида тўланади.

— Қайси ҳолларда ишсизлик нафақаси бериш вақтинча ёки тўла тўхтатиб қўйилиши мумкин?

— Ишсиз икки марта таклиф қилинган мақбул келадиган ишни рад этса; меҳнат интизомини бузганлик учун ишдан бўшатилган бўлса; аввалги иш жойидан узрли сабабларсиз ўз хоҳиши билан бўшаб кетган бўлса; ишсизлик нафақасини олиб турган вақтида иш билан таъминлаш давлат хизматини хабардор қилмай вақтинча ишга жойлашган бўлса; ишсизлик нафақасини алдов йўли билан олишга уринса; ишсиз мақомига эга бўлган шахс озодликдан маҳрум этиш тарзида жазога ҳукм этилган бўлса, шунингдек даволаш-меҳнат профилакторийсида даволаш курсини ўтаётган бўлса — ишсизлик нафақаси тўлаш уч ойгача муддатга тўхтатиб турилиши, бутунлай тўхтатиб қўйилиши ёхуд унинг миқдори камайтирилиши мумкин.

— Ҳозир корхоналарда ходимлар қисқартирилмоқда. Ишдан маҳрум бўлган ходимлар одатда маҳрум бўлган иш ҳақини қисман қоплайдиган тўловлар оладилар. Улар айни шу пайтда ишсизлик нафақасини олиш ҳуқуқига эгамилар?

— Улар корхона, ташкилот ва муассасадаги ишдан маҳрум бўлгандан сўнг уч ой муддат давомида бундай ҳуқуққа эга бўлмайдилар.

Суҳбатдош
Ёқут СОБИРОВА.

Ваколат

«ШАХСИЙ ЮМУШИНГДЕК ЁНДОШСАНГ...»

Сурайё Маннопова Акмал Икромов районидаги 455-болалар боғчасининг мудираси. 9-сайлов округидан Тошкент шаҳар Кенгашига депутат этиб сайланган. Зиммасидаги топшириқларни бажариш билан бирга болалар тарбиясида юзага келаётган муаммолардан астойдил куюнади. Суҳбат чоғида депутатнинг кўнглида фарзандларимиз келажаги учун қанчадан-қанча фойдали мулоҳазалар борлигини билиб олдик.

— Сурайё опа, очиғини айтиш керак, баъзи депутатлар топшириқларни бажара олмай қўл силтаб кетишаётганининг гувоҳи бўлаяпмиз. Уларни ҳам тушуниш зарур. Ҳозир замон оғир, қийинчиликлар, тўсиқлар кўп. Бунга сиз нима дейсиз!

— Биласизми, шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлашни истардим. Ҳақиқий жонкуярлар мана шундай қийин шароитда ўзини кўрсатади. Менимча, депутатнинг икки тоифаси бор. Биринчиси — топшириқларни таъналардан қутулиш учун бажаради. Бошқаси эса худди ўзининг шахсий ишини қилаётгандек елиб-югуради. Тўғри, бундайлар оз, бунга эришиш ҳам қийин. Аммо юрагинг ёниб турса, атрофингда рўй бераётган воқеалар, муаммоларга бефарқ бўлмасанг ғайрат-шижоатнинг ўзи сени олдинга ундайверади. Бунинг учун тижоратчилик авж олаётган бир пайтда депутатнинг ғурури, иймон-эътиқоди ва одамийлиги ҳамма нарсадан устун бўлмоғи керак, деб ҳисоблайман.

— Гапларингиздан англадимки, сайловчилар томонидан топширилган вазифаларни уддалаяпсиз...

— Ҳар ҳолда қўлдан келганча ҳаракат қилаяпман. 23-мавзеда ёзги спорт майдончаси қурилиши учун қилган сай-ҳаракатларим зое кетмади. Тошкент шаҳар спорт комитети зарур жиҳозлар билан таъминлашни ўз зиммасига олди. Ҳозир смета ҳужжатлари тайёрланаяпти. Ишлар шу йил бошланиб кетиши керак. Хамроқул Турсунқулов шоҳ кўчасида автобус қатновини йўлга қўйиш мақсадида шаҳар транспортлар ҳаракатини мувофиқлаштириш идорасига бир неча марта мурожаат қилишга тўғри келди. Ниҳоят бу масала шу йилнинг 2-чорагида кўриб чиқиладиган бўлди. Чўпон ота маҳалласининг аҳолиси кўп вақтдан бери район таркибига кирмасдан барча имтиёзлардан маҳрум эди. Ўтган йилнинг 3-чорагида шу масала ижобий ҳал этилиб, муҳтож оилаларга ер участкаси берилди. Айланиб маҳаллага бориб қолсам одамларга ёруғ юз билан қарайман. Депутат учун шунга эришишнинг ўзи катта гап.

— Кўзланган мақсадга баҳоли-қудрат интилаётганингиз диққатга молик. Сизнинг номзодингиз 21-мавзедаги боғчалар томонидан кўрсатилган. Мазкур жамоалар ҳам топшириқлар беришганми!

— Беришган, албатта. Бу — мени бир неча йиллардан бери ўйлантириб келаётган, шаҳар боғчаларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни марказлаштириш вазифасидир. Ўтган йили Тошкент шаҳар Кенгашининг сессиясида шу масала бўйича депутатлик сўрови киритган эдим. Шундан сўнг оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш ҳамда шаҳар транспорти доимий комиссияларида бир неча марта муҳокама қилинди. Катта баҳсга сабабчи бўлган йиғилишларда иштирок этиб, ўз фикр-мулоҳазаларимни баён этдим. Марказлаштиришдан кўзланган асосий мақсад озиқ-овқат маҳсулотларини боғчаларга етказиб беришни «Ташгорснабторг» зиммасига юклаш эди. Кейинги сессияда депутатлик сўровим қаноатлантирилиб, тегишли қарор қабул қилинганидан жуда мамнун бўлдим. Аммо қувончим узоққа бормади. Сабаби, ўтган йилнинг 4-чорагидан бошлаб Киров ва Куйбишев районидаги боғчалар янги усулда иш юритиши мўлжалланган эди. Бироқ Тошкент шаҳар халқ таълими Бош бошқармасидаги мутасадди ўртоқлар керакли идишлар билан таъминланишига етарли эътибор бермадилар. Оқибатда бу ташаббус амалга ошмай қолди. Мана шундай раҳбарларнинг совуққонлиги туфайли бизнинг районимизда ҳам шу усулга ўтолмаяпмиз.

— Янглишмасам боғчаларга озиқ-овқат маҳсулотлари мотороллерда олиб келинади, шекилли.

— Тўғри айтдингиз. Лекин ҳайдовчи штатига ажратилган маош кам. Бунинг устига эҳтиёт қисм ва ёнилғи учун маблағ кўзда тутилмаган. Берилаётган озгина ёнилғи очиғи, боғчаларга етиб келмайди. Шундай бўлгандан кейин ҳозирги шароитда ким келиб мотороллер бошқаради, дейсиз.

— Бозор иқтисодиёти кичкинтойлар масканларига ҳам ўз таъсирини кўрсатаётган экан-да.

— Бўлмасамчи. Мана ўзингиз ўйлаб кўринг, янги нарх-навога ўтганимизга қанча вақт бўлди. Шунга қарамай Вазирлик томонидан тегишли буйруқ чиқарилмагани учун ота-оналардан фарзандларига аввалги нархда пул олаяпмиз. Улар бир болага кунига 60 тийин, ҳатто ундан ҳам арзонроқ пул тўлашаяпти. Келтирилаётган маҳсулотлар эса бир неча баравар қиммат. Яна бир масала. Баъзи ҳудудларда шанба кунлари болалар боғчага келишмаяпти. Аммо шунга қарамай тарбиячилар шу кунга ҳақ оладилар. Менга сайловчилар томонидан тушган топшириқ бўйича тарбиячиларни беш кунлик иш кунига ўтказиш ҳақида шаҳар халқ таълими Бош бошқармасига мурожаат қилдим. Фикримни маъқуллашди. Агар шу масала ижобий ҳал қилинса қанча маблағ тежаб қолинган бўларди.

— Хусусий боғчалар очиш ҳақида қандай фикрдасиз!

— Кейинги пайтда Америка тўғрисида гапириш, бу мамлакат ҳаётидан мисоллар келтириш одат тусига кириб қолди. Ҳақиқатдан ҳам америкаликлардан ўрганса арзийди. Хусусан, уларда кўп боғчалар хусусий. Бир тарбиячи тўрт-беш болани тарбиялайди, холос. Оддий қошиқ ушлашдан тортиб, муомалагача ўргатилади. Буни нега бизда қўллаш мумкин эмас. Одатда маблағ йўқлигидан нолишади. Агар халқ таълими томонидан синчиклаб ўрганиб чиқилса кўп имкониятлар ишга солинмаётгани ойдинлашади. Фақат бош қотириб, жиддий шуғулланилса бўлгани. Биргина мисол билан чекланмоқчиман. Оналарга яратиб берилган имтиёзлар туфайли боғчалардаги ясли гуруҳлари сони камаймоқда. Бундан ташқари баъзи гуруҳларда болалар кам келишаяпти. Шуларни эътиборга олиб қисқартирилган, 6-9 соатли гуруҳлар очишга рухсат бериш зарур. Бу эса халқ таълимига қанча маблағни тежаб берарди.

— Балки мен янглишаётгандирман, аммо назаримда боғчаларнинг раҳбарлари кўп вақтларини таъмирлаш, жиҳозлаш ишларига сарфлашаётгандек туюлади.

— Гапингизда жон бор. Боғчани тузукроқ ҳолга келтириш учун кўп елиб-югуриш керак. Бизда ҳатто 15—20 йилдан бери таъмирланмаганлари топилади. Энг ачинарлиси шундаки, халқ таълими раҳбарлари асосий эътиборни мактабларга қаратиб, боғчаларни иккинчи даражали, деб ҳисоблайдилар. Аслида аксинча бўлмоғи лозим. Шу боис кичкинтойлар маскани кўп ҳолларда қиш фаслида таъмирланади. Бу эса ишнинг сифатига таъсир кўрсатмасдан қолмайди. Бунинг устига қанча азоблар билан таъмирлаб олганингиздан кейин «қабул қилувчилар» кўпайиб кетиши ҳайратингизни оширади.

— Сизнингча халқ таълимида туб ўзгартиришларни нимадан бошлаш керак!

— Мутахассислардан. Бу масалани тўғри ҳал қилмай, самарали натижага эришиш қийин. Бизда мудираларнинг кўпчилиги олийгоҳларнинг сиртқи бўлимини тугатишган. Улар юқори малакага эга эмаслар. Кейин, боғчаларимизни текширувчилар кўп. Йилига 50-70 тага яқин комиссия келади, десам янглишмайман. Турли тизимлардан ташриф буюрувчи бу комиссиялар фақат текширишади, амалий ёрдам эса кўрсатишмайди. Кўриб турибсизки, мудираларнинг вақти уларни кутиб олиш билан ўтади. Бошқача қилиб айтганда, уларнинг лаёқати текширувчиларни қандай кутиб олишига қараб баҳоланади. Менимча, бунга чек қўйиш вақти келди.

Боғчаларни ўзбек тилига ўтказишга ҳам суст эътибор берилаяпти. Давлат тилининг жорий қилиниши биргина раҳбарнинг хоҳиш-иродасига боғлиқ бўлиб қолаётгани сир эмас.

Айтаверсам дилимдаги орзу-ўйларим, гапларим асло тугамайди. Гапириш осон, лекин амалга ошириш қийин. Биз депутатларга ваколат берилган экан, кўзлаган яхши ниятларимизни амалга ошириш учун бор куч-ғайратимизни аямаслигимиз зарур, деб ҳисоблайман.

Суҳбатни
Саъдулла ШОДИЕВ ёзиб олди.

ХДП: сафлар кенгаймоқда

ГУВОҲНОМАЛАР ТОПШИРИЛДИ

Ишбилармонлик, тадбиркорлик ва аҳолига савдо хизмати кўрсатишда ўз меҳнатига янгича муносабат «Марҳамат» озиқ-овқат дўкони жамоасининг кундалик ҳаракат мезонига айланиб бормоқда. Мана шу муҳим омиллар туфайли савдо дўконининг барча тармоқларида йилнинг тўрт фаслида ҳам картошка ва сабзавот маҳсулотлари узилмайди. Деҳқончилик хўжаликлари билан тузилган шартномага биноан бу ерга кунига етарли сабзавот маҳсулотлари келтирилиб, харидга чиқарилади. Магазиннинг номига монанд иш юритилади. Жамоадаги Ўзбекистон Халқ демократик партияси аъзоларининг 3 мартда бўлиб ўтган умумий йиғилишида ҳам бундай ишчанлик ва ҳозиржавоблик анъанасини янада ривожлантириш таъкидланди.

— Октябрь район озиқ-овқат моллари савдоси ташкилотининг бошланғич партия ташкилотига 46 нафар ХДП аъзоси уюшган, — деди умумий йиғилишни оча туриб бошланғич партия ташкилоти котиби Шарифжон Зуннунов. — Шундан 32 нафарини «Марҳамат» дўконининг ходимлари ташкил этади. Уларнинг 11 нафари КПСС аъзолигидан ХДП аъзолигига қайта рўйхатдан ўтган бўлса, 21 нафари ўз тақдирини илғор фикрли кишилар партияси тақдири билан боғлаган ёшлардир. Ана шунинг ўзиданоқ янги, парламент типидаги партиямизнинг обрўси нечоғлик ошиб бораётганлиги кўриниб турибди. Бугунги умумий йиғилишимиз кун тартибига иккита масала қўйилмоқда. Биринчиси, ХДП аъзоларига муваққат гувоҳномаларни топшириш бўлса, иккинчиси КПССдан Ўзбекистон Халқ демократик партияси аъзолигига қайта рўйхатдан ўтган кишиларга коммунистик партия аъзолиги давридаги ҳисоб карточкаларини доимий эсдалик учун беришдир.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси район кенгашининг иккинчи котиби Марат Иброҳимов партия умумий йиғилиши қатнашчиларини бу маросим билан қизғин қутлар экан, яна бир хушхабар — БМТ Бош Ассамблеясининг 46-сессияси ўз мажлисида Ўзбекистон Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилганлигини маълум қилди. Тантанали равишда ХДП аъзолари муваққат гувоҳномаларни ҳамда КПССдан ХДПга қайта рўйхатдан ўтганларга Коммунистик партия аъзоси давридаги ҳисоб карточкаларини қўшиб топширди. Абдухалил Ваҳобов, Рахмат Юсупов, Неъмат Шодиев, Раҳимжон Орифжонов, Рустам Файзиев ва бошқалар Ўзбекистон Халқ демократик партиясига аъзолик муваққат гувоҳномасини қўлларига олар экан, халққа маданиятли савдо хизмати кўрсатиш йўлида ҳалол ва фидокорона меҳнат қилиб, партия аъзоси деган юксак номни пок сақлашга сўз бердилар.

Собир Содиқов, Ғайрат Онарбоев, Расул Хошимов, Ойбек Исомуҳамедов, Шарифжон Мўминовлар КПСС аъзолигидан ХДП аъзолигига қайта рўйхатдан ўтганлар номидан сўзга чиқиб, Ўзбекистон Халқ демократик партияси Дастури ва Низоми давр руҳи, халқ иродасига чинакам монандлиги, диний эътиқодни чекламаслиги билан КПСС дастури ва Низомидан тубдан фарқ қилишини айтдилар. Улар бюрократлашган коммунистик партия инқирозининг туб сабабларини таъкидлаш билан бирга, бундан кейин унақанги хатоликларга йўл қўймаслик чоралари ҳақидаги фикрларини баён этдилар.

Дўкон мудири Салоҳиддин Нажмиддинов, район озиқ-овқат маҳсулотлари савдоси ташкилотининг ташкилий бўлими мудири Алишер Қосимовлар жамоада савдо тармоқларини кенгайтириш, янгиларини қуриш ишларидаги миллий удум — халқ ҳашарини давом эттириш, меҳнаткашларга хизмат кўрсатиш маданиятини такомиллаштиришда янги партия аъзоларининг ташаббускорлиги таъминланажагини билдирди. Бу борада бошланган ишларни, Наврўз шодиёнасига қандай тайёргалик кўрилаётганлигини қайд этди. Жамоада 60 киши ишлайди. Улар орасидаги ёшлардан яна бир неча киши ХДПга ўтишга ариза берганлиги, сафларининг тез кунларда янада кенгайишини қувонч билан маълум қилди.

Худойназар ҒОЙИБОВ.

СУРАТЛАРДА: ХДП аъзоларига муваққат гувоҳномалар топшириш пайти акс эттирилган.

Андрей Пишненко суратлари.

МУНОСИБ ЎРИН ОЛДИ

Максим Горький номли Тошкент давлат рус драма театри санъат аҳли ўз мухлисларини янги томошалар билан мамнун этиш йўлида тинмай изланишлар олиб бормоқда. Ана шундай ижодий меҳнат самараси ўлароқ бир неча қизиқарли постановкалар саҳна юзини кўрди.

Санъат кошонасининг кичик саҳнасига олиб чиқилган томоша қизиқиш уйғотмоқда. Театр ўзининг янги ижодий мавсуми мобайнида қатор асарларни мухлислар ҳукмига ҳавола қилади. Бу каби ижод намуналаридан дастлабкилари эса театр репертуаридан муносиб ўрин олди.

«Кинода роль ўйнамоқчиман» деб аталган янги спектакль ҳам кичик саҳнада кўрсатилган энг яхши постановка сифатида эъзоз топди. Яқинда постановка қилинган «Йил фасллари» томошасига таниқли инглиз драматурги Арнольд Уэскер асари асос бўлиб хизмат қилди.

Акбар АЛИЕВ.

«Тошкент оқшоми»га жавоб берадилар

«ЙЎЛ АЗОБИДАН ҚАЧОН ҚУТИЛАМИЗ?»

Рўзноманинг 22 январь сонида шу сарлавҳа остида мақола эълон қилинган эди. Яқинда унга Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш автотранспорт ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари Н. Шариповдан жавоб хати олдик. Унда жумладан, шундай дейилади:

«Мақола бирлашманинг автокорхоналарида бўлиб ўтган умумий йиғилишларда муҳокама қилинди. Келтирилган камчиликлар тўғри топилиб, атрофлича ўрганиб чиқилди.

8-автокорхона йўналишлари асосан Юнусобод даҳаси аҳолисини шаҳарнинг марказий қисми билан боғлайди. Ушбу автокорхона ҳар куни аҳолига хизмат кўрсатиш учун режадаги 119 та автобус ўрнига 105—109 та автобусни йўналишларга чиқараяпти. Бунинг асосий сабаби «Икарус» автобусларига мослаштирилган автокорхоналар 2—3 йилдан буён янги машина ва эҳтиёт қисмлар билан таъминланишда турли қийинчиликларга дуч келишяпти. Эҳтиёт қисмлар ҳамда чиптачиларнинг етишмаслиги йўловчиларга етарли даражада маданий хизмат қилишга халақит беряпти. Бу эса ўз навбатида уларнинг норозилигига сабаб бўлмоқда.

Рўзномада келтирилган 82-йўналишдаги 82 — 08 ТНЛ автобус ҳайдовчилари Шофайзиев ва Қосимовлар қилмишлари учун қаттиқ огоҳлантирилди. Корхона раҳбарининг фойдаланиш бўйича муовини ўртоқ Юсуфжонов бу лавозимда оз вақт ишлаётганлиги ҳисобга олиниб қаттиқ огоҳлантирилди.

Юнусобод даҳаси бўйича катта навбатчи Н. Т. Кривова зиммасига йўналиш навбатчилари ишини қатъий назорат остига олиш вазифаси юклатилди. 3 ва 18-автокорхона раҳбарлари О. Исмоилов ва Б. Тешабоевларга ҳайдовчилар орасида таълим-тарбиявий ишларни кучайтириш ҳамда рўзномада келтирилган йўналишлар ишини яхшилаш вазифаси топширилди.

Адабиёт ва санъат

ШЕЪРИЯТИМИЗНИНГ минг йиллик тарихида қанчадан-қанча шакарзабон шоиралар қалам тебратганлар. Айниқса, туркий шеърият нозималарга ғоят бой. Нодира ана шу сўз сеҳргарлари ичида алоҳида таҳсинга, улкан меҳрга лойиқ санъаткордир.

Азиз Қаюмов, Тўхтасин Жалолов, Маҳбуба Қодирова сингари зукко олимларимизнинг ҳаракатлари туфайли шоирамизнинг ижодий меросидан халқимиз баҳраманд бўлди. Нодирага бағишланган илмий тадқиқотлар юзага келди. Драматурглар Нодирабегим образини яратишга уриндилар.

Адабиётшуносликда, адабий танқидда депсиниш ҳукмрон бўлган пайтларда, адабий меросга синфийлик нуқтаи назаридан ёндошиш темир қонунга айланган дамларда малика-шоира ҳақида ёзиш, ижодидаги умуминсоний ғояларни кўрсатиш жасорат эди. «Ҳар бир миллий маданиятда, икки хил маданият мавжуд» деган назария маданий меросни тадқиқ этувчи олимнинг қўлига, тафаккурига солинган кишан эди.

Етмиш йил давомида биз адабиётимиз тарихини «эзувчилар ва эзилувчиларга» бўлдик, адабиётга «феодал-клерикал ва демократик адабиёт» тарзида қарадик.

Нодиранинг 200 йиллиги олдидан

ВАФО ФАРИШТАСИ, СУХАН МАЛИКАСИ

Нодира ижоди, унинг бадиий маҳорати, эстетик идеали ўрганилар экан, уни адабиёт оламига олиб кирган, шеърият сирларидан воқиф этган устози аввало — Амирий ижоди билан боғлиқ ҳолда тадқиқ этишни тақозо қилади. Мана, Нодира Амир Умархон ҳақида нималар дейди: «...Саййид Умар Баҳодирхон... аксари авқот мавзун хаёллар бирла ғазал, мухаммас ва таржиъи мурассаъ қилур эрди ва андин ошиқларга сурур ва ҳуст аҳлига ғурур пайдо бўлур эрди... Мен ҳам алар мутобаатида... бирор байт тақлид билан айтур эрдим. Ҳазрат баъзи нуқсонларга ислоҳ бериб, мавзун ва мурассаъ қилур эдилар».

Бизнингча, «Фарғона гўзали» — Моҳлар ойимни машҳур шоира даражасига етказган, унинг «Нодираи даврон» лақаби билан донг чиқаришига сабаб бўлган устоз — Умархон эди», — деганда Тўхтасин Жалолов минг чандон ҳақ эди.

Шуни эътироф этиш керакки, Амир Умархон ва Нодирабегим ўрталаридаги беқиёс муҳаббат, ҳурмат, ошиқу маъшуқаларга хос назокат. Нодирабегимнинг ўз ёрига меҳри, вафоси, ҳурмати адабиётшунос Тўхтасин Жалоловнинг «Ўзбек шоиралари» китобида ғоят эҳтиросли баён этилган.

Умархон ва Нодира ўрталаридаги муҳаббат ҳақида халқ афсоналари, ривоятлари яратилган. Тарихчилар ҳам бу икки буюк инсон ўртасидаги муҳаббатни якдиллик билан тасдиқлайдилар. Қўқонлик муаррих Муҳаммадамин домулла Рўзибин Муҳаммад Аттор «Туҳфатут — таворих» асарида Нодира ҳақида шуларни ёзади: «Моҳлар ойим поклик ҳижласида парда остида ўлтирган, сахийлик қўлини узатган, у даврда Ҳотамитойнинг номини Нодираи даврон енгиб чиққан, ҳамиша ҳадялар бағишлаш, саҳо эшигини олимлар ва фозиллар, фақирлар ва ғариблар юзига очиб қўйган, ўз караминing дастурхонидан ҳаммани тамомила мамнун қилган эди. Ҳар бева ва бечоранинг дилини шод этар эди. Сурат юзасидан тахт эгаси, хулқ жиҳатидан малак, ҳиммат, бечорапарварликда жувонмард, ҳамиша тоатда эди».

Шу даврга бағишланган барча тарихий асарларда Нодира шахсиятига берилган баҳолар деярли бир-бирига муштаракдир.

Нодиранинг замондоши, ўзбек ва тожик шеъриятининг юлдузларидан бири Дилшод ҳам устод шоирага ўтли мисралар бағишлаган.

Севги, муҳаббат — жаҳон шеъриятининг бош мавзуси. Шоиралар орасида Зебуннисо ва Нодирадек нозик ифодалаган нозималар кам топилса керак. Ҳижрон ва вафо — Нодира ғазалиётининг қалби.

Шоира девонини варақлар эканмиз, Умархон вафотига битилган мисраларда соф инсоний туйғу — ёрга меҳр ғоят самимий ифодасини топади. Нодира учун муҳаббат комил инсонлик белгиси, инсонийлик нишонасидир. Нодира бахт нашъасини сурган, ишқ томидан маст бўлган, севган ёри билан энг фараҳли дамларни бошдан кечирган, лекин азиз инсондан — ёридан бевақт жудо бўлган, фироқ, ҳижрон азобини тортган, энг мудҳиш фожиалар гувоҳи бўлган драматик шахсдир. Ана шу туйғулар унинг шеърларида ранг-баранг ҳолатларда бадиий ифодасини топди. Шоира ҳижрон мавзусида ўнлаб ғазаллар яратди. Бу асарларда «мунг, руҳий шикасталик, абадий ҳижрондан шикоят, ёрга интизорлик, уни қўмсаш, танҳолик ва жудоликдан фарёд ва нола овози эшитилиб, киши руҳига вазмин таъсир қилади» (Тўхтасин Жалолов). Шоира учун ана шу дард, алам, ҳижрон шахсий ҳиссиёт бўлибгина қолмай, уларни улкан санъат мулкига айлантиради.

Нодира тарихимиздаги энг нурли, энг фожиавий сиймолардан. Вафо фариштаси, сухан маликаси бўлмиш шоиранинг тўйи — маданиятимиз тўйи бўлади, десак ҳақлимиз.

Одина ИСОМИДДИНОВА,
Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент Давлат техника дорилфунуни ўзбек тили кафедраси мудири.

Назм чечаклари

ОНА ЮРТ

Сенингсиз гар улуғ эрсам маъно надир, она юрт.
Ёт заминда Анвар эрсам Раъно надир, она юрт.
Бобом ҳоки йўлларимга мунтазир боқса абад,
Ўзга ҳоклар орасида ялло надир, она юрт
Мен гадо эрсамда юртда, шоҳ каби шукрим зиёд,
Юртга зор эрса умрким барио надир, она юрт.
Юртга зор эрса умрким жисми аждод ҳокидир,
Она юртда ҳар чечакким жисми аждод ҳокидир,
Майсалар сочдир, онамдир, айро надир, она юрт.
Юз йиқилсам минг таянчдир она юртда ҳар гиёҳ,
Минг гиёҳга тупроқ ўлсам, аъло надир она юрт.
Тангримо, қошимға тортма юрт гадолуғ пардасин,
Таваллуди қилингдурман, сазо надир она юрт.
Юртда олган ҳар нафаским боғ аро эсган насим,
Юрт учун Турсунга келса қазо надир она юрт.

РУБОИЙЛАР

Ганж, гавҳар излабон, этса ким ғорат,
Қон юқлиғ ганж ичра, нетсин фароғат.
Ғоратки, «атом»дек, қўш хислат эрур,
Бир учи нур эрса, бири жароҳат.

⊙

Иғвони сақичдек чайнар аҳли жоҳ
Туҳматдин ўт қўйиб, қайнар аҳли жоҳ.
Бу иллат чангиким, чангдин тубандир.
Истиқлолни топтаб, яйрар аҳли жоҳ.

⊙

Тангримей, сен ўзинг баҳри карам эт.
Иғвогар аҳлин ҳам, хушхулқ санам эт,
Туҳматфурушликдин ризқ изласа ким,
Нон эрмас, кесагу тошга қарам эт.

⊙

Менсиз ҳам, бу бўстон обод ўлғувси.
Сенсиз ҳам, ағёр зот, ношод ўлғувси.
Киши — кишига ким ағёр ўлса гар,
Мукаррам тафаккур барбод ўлғувси.

Турсун МУҲАММАД.

Нуқтаи назар

ХАЛҚ ҲАЁТИГА ҲАМНАФАС

УЧ-тўрт кун давомида «Ўзбектелефильм» студиясининг маҳсулотларини кўриб ҳам эстетик эҳтиёжимизни маълум даражада қондирдик, ҳам санъатнинг шу кундаги вазифалари ҳамда муаммолари ҳақида ўйладик.

Телевизион кино воситалари ила узоқ ва яқин ўтмиш саҳифалари сиймолари ўрганилаётгани, ҳозирги куннинг ўзига хос қиёфаси киноплёнкаларга муҳрланаётгани, энг муҳими, долзарб масалаларни ҳал этишда миллий санъатимизнинг бу соҳаси ўз йўлидан боришга интилаётгани эътиборимизни тортди. Телефильмларга мурувватли ҳамшаҳарларимиз, истеъдод ва заковат соҳиблари, заҳмат чеккан Чўлпон қисмати, номи достон бўлган Машраб мисралари, мавлоно Навоийнинг тўйи — шу каби мавзулар асос қилиб олинганки, бу ҳол студия ижодий режаларини тузишда ҳозирги талаблардан келиб чиққанини кўрсатади.

Дарҳақиқат, жумҳурият мустақилликка қадам қўйган дамда фақат муаммолар, фақат қашшоқлик, иқтисодий танглик ҳақидагина эмас, атлас ратаётган, фарзанд ўстираётган, санъат асарларини бунёд этаётган, илмий кашфиётларга йўл очаётган, қадриятларнинг қадрига етаётганлар ҳаёти ҳам экранда намоён бўлишига эҳтиёж сезилади. Шу боис «Ўзбекистон бойликлари» (режиссёр Т. Аҳмадхўжаев), «Қадрдонларим» (режиссёрлар ва муаллиф Ф. Хўжаев), «Академик Галина Пугаченкова» (режиссёр Э. Давидов), «Куй ва соз» (режиссёр Т. Аҳмадхўжаев), «Ўлмас мерос» (С. Аҳмадхўжаев), «Бухоро қоракўли» (режиссёр А. Ёқубов), «Ҳайкалтарош», (режиссёр Н. Герасимов) каби фикрларни кўриб хурсанд бўлдик. Уларни кўрган ватандошимиз ҳам, хорижийлар ҳам янги, ёш давлатнинг табиий, иқтисодий, маънавий бойликларидан воқиф бўладилар. Кимдир фахрланади, кимдир ҳавас қилади. Бу ўринда гап фақат мавзуда эмас, балки унинг телевизион талқинида ҳам: фильмларнинг аксарияти дид билан суратга олинган кадрлардан ташкил топган. Тасвир шунчалик бой, ранг-баранг ва сермазмунки, кадр ортида сўз билан бериладиган изоҳга ҳожат ҳам қолмаган. Лекин режиссёрлар негадир лавҳалардаги нафис бўёқларга, манзараларнинг чиройи ва мазмунига, портретларнинг таъсирчанлигига ишонмай сўз, овоз воситаларига мурожаат этадилар. Натижада айрим ўринларда тасвир ва овоз бир маънони англатишини (яъни бир-бирини қайтаришини) кўрамиз. Баъзан эса улар бир-бирига умуман мос келмаслигини сездик. Аслида кино ва телефильмда сўз катта зарурият бўлгандагина қўлланилиши, тасвирни тўлдириши ёки унга атайлаб қарши қўйилиши натижасида сиғимли кадрларни вужудга келтириши лозим.

Лекин бундай қайтариқларга қарамай кўз олдимиздан олтин ва зарга кон ўлкамиз, заковатли олима, қўли гул уста, хушовоз хонанда, метин иродали кишиларнинг ватани эканлиги таъкидланиши бизга ниҳоятда ўринли кўринди.

Шундай мулоҳазаларга келамизда, айни бир вақтда ҳазрати Навоий ҳақида 1991 йилда телеҳикоя бошлаганимизда янги ҳужжатларни эълон қилишга, шоҳ ва шоир муносабатлари ҳақида ҳақ сўзни айтишга, вазир катта ер эгаси бўлгани сабабли турли баҳсларга сабабчи бўлгани хусусида экранда ҳам фикр юритишга зарурият борлигини қайд қиламиз. Кўҳна Самарқанднинг чиройини бугун кўз-кўз қилмоқчи бўлсак ислом маданиятини четлаб ўтиб бўлмаслиги ҳақида ўйлаймиз. Ўлкамизни қорга мангу ўралган телевизион фильмларда тасвирлаганимизда алюминий, кимё, цемент ва бошқа заводларни, ташқи муҳитга кун сайин зиён келтираётган кархоналарни четлаб ўтмаслик керакмикан, деб мулоҳаза қиламиз... Ҳаттоки манзарали фильмлардан чиройли кадрлар, нафис бўёқларга бой лавҳаларни кўрсатиш билан чекланмасдан қадрият, топталган она диёр, дўстлик, биродарлик қадри ўз ифодасини топиши зарурлигини ёдда сақлаш керакмикан?! Масалан, «Тошкент» асаридаги очиқ чеҳралар, бағри кенг майдонларга, гулга бурканган хиёбонларга ярашган ёшу қариларга табассум билан боқдик, таниш кўчалар, бинолар қанчалик меҳр билан суратга олинганидан мамнун бўлдик (бу ўринда муаллиф — режиссёр Н. Маҳмудов билан бир қаторда оператор Қ. Каримовнинг маҳоратига эътиборингизни қаратардик). Шу билан бирга бу кўҳна, лекин тубдан янгиланган шаҳарни барпо этишда собиқ СССР халқларининг хизматини алоҳида қайд қилиб ўтардик. Зеро, худо кўрсатмасин, тилга олишга ҳам журъат этмайсан киши — агар энди бошимизга ўшандай 1966 йилдаги каби офат тушса, қайси жумҳурият қурилиш материаллари, бинокорлари, техникалари билан келиб шаҳримизни тиклашга кўмаклашади?!. Бу ҳақда тасвир, сўз, ёзув билан эслатиб туриш керакдир... Ёки Хива шаҳрини экранда кўриб, авлод-аждодларимизнинг юксак диди, ўткир заковати, самарали моҳияти ҳақида яна бир бор ўйлаб қолдик. Икки тажрибали санъаткор-режиссёр Н. Қўлдошев ва оператор Б. Гадойбоев ҳамкорликда ишлаб, меъморчилик санъатимизнинг буюк намуналарини таърифлайдилар. Шунда биз Хиванинг кўчалари бўйлаб сайр қилгандек, бўёқ, минора, паҳлавон дарвоза, усталик билан терилган ғиштлар гўёки ёнгинамизда тургандек, ушлаб кўргандек бўламиз. Айни бир вақтда ислом дини туфайли ёдгорликлар сақланиб қолингани экранда ҳам очиқ-ойдин қайд қилинишини истаймиз.

Тележурналистлар фан ва маданиятимиз арбоблари ҳаётига, ижодига янги асарларини бағишлаётганликларидан мамнун бўлдик. Чўлпоннинг фожиаси, Ҳамид Сулаймоннинг кашфиётлари, Шуҳрат Аббосовнинг изланишлари, Комил Яшиннинг хотиралари! Саодат Қобулованинг санъати ҳақидаги телеҳикояни тинглаб, телевизион кинода изланиш давом этаётганини, инсоннинг мураккаб дунёсини очиш учун янги бўёқлар изланаётганини кўрдик. Айрим ҳолларда телепублицистикада сўз эҳтирос билан айтилишини кўзлаб, театр актёрларининг имкониятларидан ҳам фойдаланишга қарор қилинганини кўрдик. Баъзан эса ҳикояни фильм қаҳрамонлари — санъаткор ёки олимнинг ўзи олиб бориши маъқул топилган. Бу ҳолда маълумотлар, ҳужжатлар бирёқлама талқин этилиши ҳам табиий. Биргина мисол: «Тошкент — нон шаҳри» фильми билан боғлиқ бўлган драматик воқеаларни Аббосов сўз билангина эмас, аввало тасвир билан томошабинга етказиши мумкин эди. Бу асарни қисқартириш ҳақида Марказий Қўмитанинг кўрсатмаси олинганидан кейин ҳам мазкур фильмнинг асл нусхасини сақлаб қолганлар бор-ку! (Шу фильмнинг ўша қирқилмаган нусхасини телетомошабинларга кўрсатиш ва мунозара ташкил этиш ниятимиз бор). Демак, телеҳикоя янада таъсирчан, далиллар билан асосланган бўлиши ва телевизион кинонинг юксак талабларига жавоб бериши мумкин эди.

Бу ўринда «Куй ва соз» киноочеркини тилга олмасдан ўта олмайман. Ажойиб инсон, созанда, уста Абдумутал Абдуллаев режиссёр Т. Аҳмадхўжаевга лирик кайфият, меҳр уйғотувчи жажжигина асар яратишга илҳом берган. Асар бор-йўғи 15 дақиқа давом этади. Лекин қисқагина вақт ичида чолғу ясайдиган, уни ҳаяжон билан чертадиган, паррандаларга меҳр қўйган, табиатни ардоқлайдиган истеъдод сиймоси гавдаланади. Операторлар О. Ким ва В. Брадянский топган суратга олиш нуқталари, қаҳрамонни ижод муҳити билан боғлиқ ҳолда кўрсатишга бўлган интилиш, ниҳоят, Абдумутал аканинг самимий сўзлари яхлит асар пайдо бўлишига, ҳамшаҳримиз шу кунларда қандай ўйлар билан яшаётганидан бизни воқиф этишга ёрдам берган.

Биргина мақолада катта ижод даргоҳи — «Ўзбектелефильм»нинг бугунги куни ҳақида чуқур тушунча бериш қийин, албатта. Эҳтимол, бу мавзуга яна қайтармиз, муштарийлар телеэкранда кўрсатилаётган мазкур асарлар ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини ёзиб юборарлар. Шунда ижодкорлар билан ғойибона мулоқот ҳам ўрнатилар, баҳс рўзнома саҳифасидан ўрин олар. Бугун эса қисқагина шарҳимизга якун ясаб шуни айтмоқчимизки, студия мавзу, сценарий танлашда замон талабларидан келиб чиқмоқда ва халқимиз ҳаётига ҳамнафас бўладиган асарлар яратишга интилмоқда. Бу йўлдаги изланиш кичик экранга мос келадиган фильмлар пайдо бўлишига олиб келмоқдаки бу ҳол бизни мамнун этди. Шу билан бирга бугунги воқеаларнинг моҳиятини телевизион асарда сақлаб қолиш учун уларни атрофлича ўрганиш ва баҳолаш зарурлигини эслатиш ўринли кўринади. Куни кеча кино ва телепублицистика кўпроқ «Фитиль», «Наштар» каби ҳажвий киножурналларни эслатувчи фильм-фельетонларни, фильм-пам флетларни кўплаб яратаётган эди. Бугун эса воқеликка ўзгача ёндошиш натижасида пайдо бўлган асарлар бизда уйғотган фикрларни «Оқшом» рўзномаси саҳифасида баён этишга уриниб кўрдик.

Ҳамидулла АКБАРОВ,
санъатшунос.

Мусаввир мўйқалами сеҳри

ДОВРУҒИ ХОРИЖГА ЕТГАН

РЕСПУБЛИКА болалар ижодий маркази уйида таниқли рассом Жўрабек Асроновнинг Ҳиндистон ва Ўзбекистон давлатлари ўртасидаги дўстлик алоқаларининг 42 йиллигига бағишланган ижодий кўргазмаси очилганди. Бунда унинг асарлари юқори баҳоланди.

Жўрабек истеъдодли мўйқалам соҳиби. У 1980 йили Тошкент давлат театр ва рассомчилик олийгоҳининг ранг-тасвир куллиётини тугатган. Бугунги кунда шу куллиётнинг ранг-тасвир бўлимида талабаларга таълим бермоқда. Унинг дастлабки ижод намуналари 1989 йили Фарғонада ўтказилган Ҳамза таваллудининг 100 йиллигига бағишланган анжуманда намойиш этилди. Кўргазмада у Германияга саёҳат йўлланмаси билан тақдирланди. Афғонистоннинг «Себон» журналида унинг санъат ҳақида мақолалари эълон қилинган. Америка, Туркиядан келган санъат мухлислари унинг бир неча асарларини сотиб олишган. Жаҳон рассомлар ижодий ишлари кўргазмасида ва унинг «Она», «Тоға» каби портрет асарлари муносиб баҳоланди.

Республика болалар ижодий маркази уйида қўйилган кўргазмадан эса унинг ўн бир асари ўрин олган. Улар рассомчилик жанрлари жиҳатидан ранг-баранг.

Айниқса, «Ўзбекистон — Ҳиндистон» дўстлигига бағишланган «Том ва Гита», «Хаёл» асарлари кишини чуқур мулоҳазага чорлайди.

Биз мусаввирга бир нечта саволлар билан мурожаат қилдик.

— Жўравой ака, агар чуқурроқ назар ташласак асарларингизда табиат ва ҳаёт уйғунлигини кўрамиз. Бунинг боиси нимада!

— Бизнинг соҳада табиат ва ҳаёт уйғунлигини ёнма-ён тасаввур қилмасликнинг ўзи нодонлик бўлса керак. Чунки ҳар бир чизилаётган асар асоси ўша, биз севган она табиатдан олинган. Гўзал ва жилвагар манзараларни ҳам, турли хил бўёқ рангларини ҳам она табиат ато этган. Хулоса қилиб айтганда, табиатсиз тасвирий санъатни тасаввур қилиб бўлмаса керак.

— Кейинги вақтларда шеъриятимизда кўпгина иқтидорли шоирлар камолга етмоқда. Рассомчилик санъатида ҳам шундай ижодкорлар етишиб чиқармикан!

— Менимча, ана шундай эл-юрт қолаверса, чет элларда ҳам машҳур мусаввирларимиз ҳам бор. Раҳим Аҳмедов, Чингиз Аҳмаров, Баҳодир Жалолов шулар жумласидандир. Ёшлар келажагимиз дейишади. Ажаб эмас, келажакда сиз айтмоқчи жаҳонга донг таратувчи санъаткорлар билан тенглаша оладиган мўйқалам соҳиблари етишиб чиқса...

— Сизнинг санъат асарларингиз 1989 йили Германияда санъат ишқибозлари томонидан намойиш этилиши режалаштирилган экан... 1991 йилда ҳам жаҳон рассомлари ижодий ишлари кўргазмасида бир нечта асарларингиз намойиш этилиб, муносиб баҳоланган экан...

— 1989 йили Фарғонада бўлиб ўтган кўргазмага шу шаҳарда саёҳат қилиб юрган германиялик меҳмонлар ҳам ташриф буюришган эди. Асарларим уларда қизиқиш уйғотган эканми, улар Германияда ҳам шундай кўргазма ўтказиш фикрларини айтишганди. Уларнинг бу гапига ишонқирамай юрган эдим. Бироқ улардан телеграмма олдим. Улар ўз телеграммаларида Карл Маркс-штадт шаҳрида асарларим кўргазмасини ташкил этишни таклиф этишган экан. Аммо мен бу кўргазмада қатнаша олмадим.

Энди кейинги саволингизга келсак, жаҳон рассомлари ижодий ишлари кўргазмасида мени «Она» номли картинам ва «Тоға» номли портрет асарларим намойиш этилди. Ва муносиб баҳоланди.

— Биз кўпинча шаҳримиз маркази бўлмиш Инқилоб хиёбонида кўплаб мўйқалам соҳибларининг йўловчилар портретларини чизиб, пул ишлашаётганининг гувоҳи бўламиз. Агар сизнинг асарларингиз ҳам санъат шинавандалари томонидан сотиб олинса, бойиб кетсангиз керак!

— Бу борада бирон нарса дея олмайман. Лекин шундай ишқибозлар ҳам бўлди. Улар ҳатто, бир асарим учун 10 минг сўм баҳо қўйишди. Лекин сотмадим.

— Бахтлимисиз!

— Ҳа, оилам, фарзандларим бор. Бахтим ҳам, бойлигим ҳам ўшалар.

— Келгусидаги режаларингизни ҳам ўртоқлашсангиз...

— Биз шу кунларда Ҳиндистонда шу мерт ойида бўлиб ўтадиган ижодий сафаримизга тайёргарлик кўраяпмиз. Аввало, ушбу сафаримиз муваффақиятли амалга ошсин. Ҳозирги кунларда эса ҳинд халқига совға сифатида янги асарлар устида ишлаяпман. Шунингдек, таниқли хонанда Муножат Йўлчиеванинг портрети устида ишлаяпман. Асосий мақсадим — она халқимга ажойиб санъат намуналарини қолдириш.

Жўрабек Асронов айни кунларда Ҳиндистонга ижодий сафар тараддудида. У икки халқ дўстлиги акс этган асарлар яратиш иштиёқи билан банд.

Ҳасанбой САТТОРОВ.

СУРАТЛАРДА: мусаввир Жўрабек Асронов; Мусаввир ишлаган суратлардан парчалар.

АРМОН

Сендан айрилганим туш бўлсин дея
тангрига туну кун илтижо қилдим.
Ёр яна бағримга бош қўйсин! дея
Саждага бош урдим, зор-нидо қилдим.

Эвоҳки, ўтинчлар барчаси абас
Илтижо, нолишлар бўлмади нажот.
Армонга дўнди-ю бир ўтли ҳавас,
Меҳробга кўмилди илк севги, ҳайҳот.

Сен эса.. Сен эса ҳамон ўшандоқ —
Ҳамон пойингдадир гўзаллик тахти.
Ҳамон бир бахт бўлиб турарсан чақноқ
Фақат... оҳ... энди бу — ўзганинг бахти!

ИНТИҲО

Қилинган ўтинчлар зое кетдилар,
Ибодатлар қолди бўлмай ижобат.
Энтик термулишлар буткул битдилар.
Умидвор кўзларга чўкди надомат.

«Яхши бор» деди-ю, титради лаблар,
Музга кўмилгандек вужуд тош қотди.
«Яхши қол!» деганда титради қалблар
Тўкилмай, армонга кўчиб, ёш қотди...

Тақдирлар бўлинди, толе эгмай бўй
Қолди иккимизга бир умр фақат:
«Меники бўлсайдинг!» — деган ширин ўй
«...Бўлолмадинг!» — деган аччиқ ҳақиқат.

Дилмурод САИДОВ.

Ўзбекистон ва жаҳон

САФАР ХАРИТАСИ СИРИ

ЯҚИНДА шаҳримизга Халқаро таэквондо (ИТФ) Федерациясининг президенти, 9 дан соҳиби генерал Чой Хон Хи ташриф буюрди.

Бу Чой Хон Хининг кейинги 2 йил ичида шаҳримизга тўртинчи маротаба келишидир. У 1955 йилда таэквондо (ИТФ) яккакураш турига асос солган эди. Мана, ҳозирга келиб жаҳоннинг 106 мамлакатида таэквондо билан жиддий шуғулланишади. Чой Хон Хининг серқуёш юртимизга тез-тез ташриф буюриб туриши ҳам президентнинг республикамизда таэквондонинг ривожланишига катта ҳисса қўшаётганидан далолатдир. Бу галги учрашувда муҳим масалалар маслаҳатлашиб олинди, жумладан, Ўзбекистон Республикаси терма жамоасининг мустақил давлат сифатида шу йилнинг кузида КХДР пойтахти Пхеньян шаҳрида таэквондо (ИТФ) бўйича ўтказиладиган жаҳон чемпионатида қатнашуви ҳақида сўз борди.

Генерал Чой Хон Хи республикамиз спортчиларининг келажаги порлоқ эканлигини алоҳида таъкидлади: таэквондонинг ривожини Ўзбекистонда барча қўллаб-қувватламоқда, спортчилар ўртасида жаҳон ва Европа чемпионатларининг, йирик халқаро турнирларнинг ғолиблари ва совриндорлари жуда кўп, шулардан келиб чиққан ҳолда спортчиларнинг маҳоратларини янада ўстириш мақсадида Тошкентда таэквондони ривожлантириш бўйича Халқаро марказ ташкил этилаётгани хусусида тўхталди.

Таэквондо (ИТФ) президенти ҳар гал республикамизга ташриф буюрганида мулоқотлардан ташқари бутун бўш вақтини спортчилар ёнида ўтказишга ҳаракат қилади. Уларнинг маҳоратларини текширади. Ўзининг бисотидаги бутун билим ва маҳорат сирларини ўргатади. Ва бунинг яхши томони шундан иборатки, таэквондо билан шуғулланувчи ҳар бир спортчи учун бу унутилмас воқеадир. Чунки, ушбу спорт турининг асосчисидан сабоқ олиш—бу ҳаммага ҳам насиб этавермайди.

Президент ўзининг анъанасига бу гал ҳам содиқ қолди: «Буревестник» спорт мажмуида катта семинар ўтказилди ва унда тошкентлик спортчилардан ташқари республикамизнинг бошқа вилоят ва шаҳарларидан келган таэквондочилар ҳам қатнашишди.

Шу ўринда семинарнинг айрим иштирокчиларининг фикрини келтириш таъбирга жоиз.

— Бундай семинарларнинг йигитларимиз учун аҳамияти беқиёсдир, — дейди Самарқанд вилоятидаги таэквондо марказининг вакили Я. Тен, улар фақатгина ўзлари севган устозининг маҳорати сирларини ўрганибгина қолмасдан, таэквондонинг нимага қодирлигига ҳам тан берадилар. Ахир генерал икки соатдан ортиқ дам олмай йигитлар билан машғулот ўтказди. Унинг ёши етмишдан ошиб кетганлигини ҳисобга олганда бу жуда ҳайратланарли ҳол. Кўпгина ёшлар ўз ишига садоқат, ғайрат, шижоатда Чой Хон Хидан ибрат олсалар арзийди.

Ҳақиқатан ҳам семинар пайтида ёш ўсмир спортчилар ҳам, жаҳон, Европа ҳамда халқаро турнирларда ғалаба қозонган тажрибали таэквондочилар ҳам кўп нарсаларни ўрганишди.

Шариф ИСМОИЛОВ.

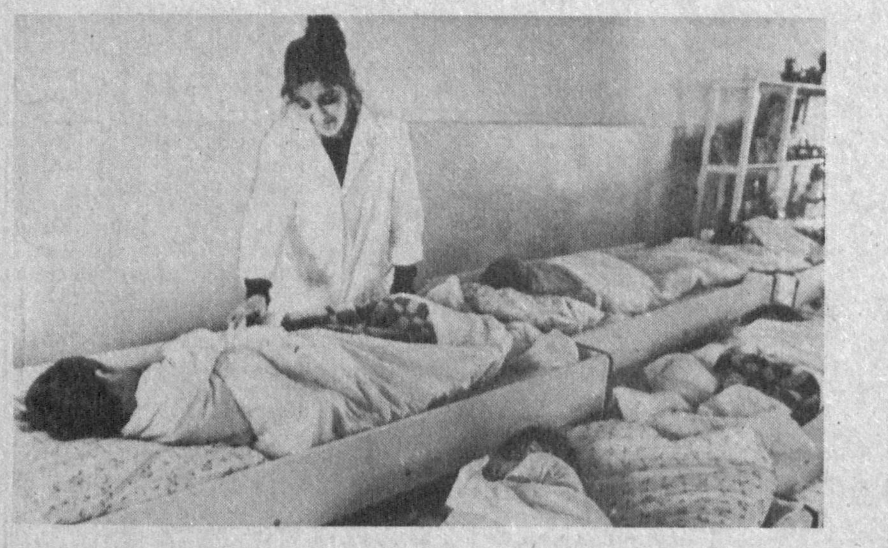

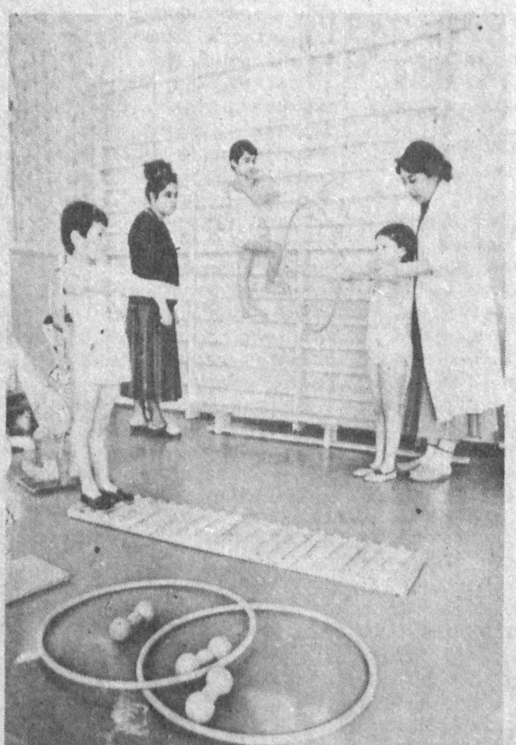

КЕНГ ВА ЧИРОЙЛИ

ТЎЛА таъмирлашдан сўнг пойтахтимизнинг Ҳамза районидаги 220 ўринли 457-«Лола» болалар боғчаси яна кичкинтойларни ўз бағрига олди. Айниқса ота-оналарнинг қувончи чексиз бўлди. Эндиликда бу ерда келажагимиз эгаларининг ҳам маънавий, ҳам жисмоний камол топишлари учун барча шароит мавжуд. Боғча машғулот ўтказиладиган хоналар, шунингдек, спорт зали, кенг ва чиройли, шинам уйқугоҳлар зарур бўлган барча жиҳозлар билан таъминланган.

Рустам Шарипов суратлари.

Жиноят ва жазо

«ЙЎЛОВЧИ» ҚОТИЛЛАР

...Кечки пайт Ниғмат Баркашбоевнинг кўнгли сайр истаб қолди. Ҳеч қаерда ишламаган одам уйда ўтираверив зерикади. Шундай пайтларда қани энди чўнтагинг тўла пул бўлса-ю, майлга эрк бериб, хоҳлаган ишингни қилсанг. Қийин-қийин ҳамёнида хемири йўқ кишига қийин. Айниқса қадр-қиммат, топиш-тутишингга қараб белгиланадиган замонда икки қўлингни бурнингга тиқиб юрсанг яқинларинг ҳам танга мирига олмай қўйишаркан сени...

— Йигитча, бир дақиқага мумкинми сизни!

Аёл кишининг қўнғироқдек товушидан Баркашбоев ўзига келди. Қараса олдидаги мотоциклни юргазишга шайланиб турган нотаниш бир аёл унга жилмайиб қараб турибди. Баркашбоевнинг юраги қинидан чиққудек бўлди.

— Моторни ўт олдиролмаяпман, қарашиб юбормайсизми?

Бир зумда омад кулиб боққанини қаранг-а! Бунинг устига яқин атрофда ҳеч ким йўқлигини айтмайсизми. Ҳеч нарсадан хабари йўқ бечора аёл қўлидаги мотоцикл рулини унга ўзи тутиб турса-я. Ишқилиб ўт олсинда. Минади-ю қочади. Эгаси чапак чалиб қолаверади. «Беминнат хизмат»да бу.

Баркашбоев ҳаракатга тушиб кетди. Ҳар қалай ўсмирлигидаги тажрибаси асқотди. Мотоцикл педалини қаттиқ тепиб уни бир зумда тариллатиб ишга тушириб юборди. Аёл унга раҳмат айтишга улгурмаёқ «уста» рулга ўтирди-ю, мотоциклни қува кетди.

Ш. эса ҳай-ҳайлаганича қолди. «Балки қайтиб келар» деган умидда анча кутди. Орадан маълум муддат ўтгач, унинг бу ишончи бутунлай йўқолди.

Неча минг сўмлик «ўлжа» оёқ остидан чиқиб қолганидан «уста»нинг оғзи қулоғида. Нима қилса экан уни. Дабдурустдан сотиб бўлмайди. Муносиб харидор чиққунча бирор ишончлироқ жойда сақлагани маъқул. Шу ниятда у тагидаги «жийрон»ни ўзига яқин бир ошнасиникига олиб бориб қўйди.

Ҳаётда киши бир жиноятга қўл урдими, тамом. Иккинчисини содир этиши жуда кўп бор исботланган. Чунки «Ўрганган кўнгил ўртанса қўймайди». Бу гал ҳам шундай бўлди.

Ниғмат Баркашбоевнинг ётса уйқуси келмай қолди. У аллақандай режалар тузар, тизгинсиз хаёл бир зум унга тутқич бермай қайларгадир бошлар, ўйлаб охирига етолмагач, фикрлари айқаш-уйқаш бўлиб кетарди.

Мотоцикл воқеасидан сўнг, орадан олти кун ўтиб Баркашбоев яна сайрга чиқди. Юриб-юриб бундай қараса «Рисовий» бозорига келиб қолибди. Тавба, тун қоронғусида нима қилиб юрибди ўзи бунда. Шу чоғ ёнидан яшил чироғини ялтиратиб милиция машинаси шитоб билан ўтиб кетди. «Бўйнида иллати борнинг оёғи қалтирайди», деганларидек, юраги бир хаприқиб тушди. Уйга жўнаш керак. Худо кўрсатмасин, тунгги посбонлардан битта-яримтаси уни тўхтатиб, кечаси алламаҳалда нима қилиб юрибсан бу ерда, деса қандай жавоб қайтаради.

Шундай хаёлда у ўткинчи машинага қўл кўтарди. «ВАЗ—2103» маркали 49—88 ТН номерли «Жигули» бир имо билан тўхтади.

— Қаерга борадилар, — сўради ҳайдовчи В. кеч қолган нотаниш йўловчига хайрихоҳлик билдириб.

— Сергелига.

— Масофа олис-ку биродар.

— Хафа қилмайман.

— Майли ўтиринг, хожатингизни чиқарсак чиқарибмизда.

Улар йўл-йўлакай танишишди. Қарангки, йўловчи ҳам гапдон чиқиб қолди. Озроқ отиб олган шекилли тинимсиз сайрарди.

— Ўзим Қўйлиқда тураман. Сергелида уйланадиган қайлиғим бор. Муҳаббат қурсин, бир кўриб келмасам бўлмай қолди.

Ҳазил-ҳузул билан анча олис масофани бир зумда босиб қўйишганини ҳам билишмади. Манзилга етиб келгач танти йўловчи ҳайдовчидан илтимос қилди.

— Бир-икки дақиқа кутасиз, кираману-чиқаман.

Бир-икки дақиқа ярим соатга чўзилди. В. турли шубҳаларга бора бошлади. Бериладиган хизмат ҳақидан ҳам кечиб, жўнавормоқчи бўлиб турганида Баркашбоев чиқиб қолди.

— Кечирасиз, куттириб қўйдим.

— Ҳа, энди сиз ёшларни биламан. Хўш, қаёққа ҳайдай. Қўйлиққами?

Баркашбоев бошқа жойни айтди.

— Қўйлиқда тураман деган эдингизку.

— Бир ўртоғим бугун қоровулчиликда. Ўшани олдига бориб яримта қилиб дилни ёзмасам бўлмайди.

— Ўртанибсиз-да.

— Ўртанганда қандоқ.

Машина айтилган жойга етиб келганида соат миллари тунги 00.30 дақиқани кўрсатарди. Улар қандайдир механизациялашган кўчма колонна идораси олдида тўхтадилар.

— Яна бир зум куттирадиган бўлдим-да, сизни, — ялтоғланди Баркашбоев ҳайдовчига. — Аммо истаганизча бераман пулни.

— Уйдагилар хавотир олишадиган бўлишди-да. Ишқилиб тезроқ бўлинг.

В. тоза ҳаводан нафас олиш учун машинадан тушди. Керишиб увишган оёқлари чигилини ёзди. Сигарет тутатиб, хаёлга берилди. Бу қанақа йўловчи ўзи. Ҳали у ёққа-дейди, ҳали бу ёққа. Жўнаворай деса озмунча ёнилғи сарфламади. Ҳеч бўлмаса ўшани пулини чиқариши керак. Икки гапнинг бирида хафа қилмайман деяптику. Рози қилар ахир.

Бу гал улар икки киши бўлиб чиқишди. Кабинага ўтириб, ҳайдовчига буйруқ беришди.

— Тез бўлинг. Слоним кўчасига кетдик.

Бу қанақа муомала. Қўйдек юввош йигит бирдан тўнини тескари кийса. Нима бало шериги билан айтишиб қолдимикан?

Ҳайдовчи буйруқни бажаришдан ўзга чораси қолмаганди. Машина кенг кўча бўйлаб учди.

Орқа кабинада ўтирган ҳамроҳлар ўзларича нималарнидир пичирлашар, ҳайдовчи уларнинг сўзини тўла эшитмаса-да, ҳар қалай олдиндаги хавфни юраги ҳис этарди. Шу дамда у ўзини кира ҳақига учганлиги учун койиб борарди.

Машина Ҳамза районидаги Слоним кўчасида жойлашган 1-ҳунар-техника билим юрти олдидаги майдончада тўхтатилди.

— Тушинг, битта чекишиб олайлик. Кейин сизни рози қиламиз, — деди Баркашбоев ҳайдовчининг елкасига қўл ташлаб.

Ҳаммалари баравар машинадан тушишди. Баркашбоев В. ни четга судради. Кейин унинг ишораси билан ҳамроҳи Исроил Исмонов ерда ётган темир қувур бўлагини қўлига олди-да, тўсатдан ҳайдовчини бошига туширди. Оғир зарбдан шу заҳотиёқ ҳушидан кетган В. ерга қулади. Бир дақиқадан сўнг унинг қимирлаганини кўрган Баркашбоев Исмоновнинг қўлидаги яроғини олиб аёвсизларча унинг бош-кўзи аралаш савалай кетди. Бечора ҳайдовчи жимиб қолди.

— Ўлдими?

— Аллақачон аспалосопинга кетди. Ҳар эҳтимолга қарши қўлларини боғла. Мен машина номерини ечаман. Кейин мурдасини юкхонага жойлаб Қорасув ариғига обориб ташлаймиз.

Исмонов буйруқни тез бажарди.

Ҳамтовоқлар ниятларига етгач енгил тин олишди.

Менга қара бир шиша муздек пиво ичмаймизми?

Қани энди топилса.

— Ҳалиги бор-ку. Оти нимайди сени ўртоғинг. Ўшани олиб Қўйлиқ бозорига борамиз. У ерда туннинг истаган вақтида топилади ичкилик.

Уч киши Қўйлиқ бозорига етиб келишганида вақт алламаҳал бўлиб қолган эди. Бозор қаршисига келиб тўхтаган номерсиз «Жигули» шу яқин атрофда кезиб юрган йўл назоратчиси Тўрабековда шубҳа уйғотди.

— Қани ҳужжатларингизни бир кўриб қўяйликчи, йигитлар.

Осмондан тушдими, ердан чиқдими, тўсатдан рўпарасида йўл назоратчисининг пайдо бўлишидан йигитлар саросимага тушиб қолишди.

— Бизда ҳужжат нима қилсин. Машина тоғамники, бир сайр қилгани чиқувдикда. Ёшлик қилибмиз кечирасиз, — мажбуран жилмайди Баркашбоев.

— Қани юкхонани очингларчи?

— Менга ишонмайсизми, бўпти уйга кетамиз.

— Юкхонани очинг деяпман.

Назоратчининг кўзи биринчи бўлиб, машина номерига тушди. Кейин димоғига аллақандай қон иси урилгандек бўлди. Шубҳали.

— Кечирасизлар, мен билан назорат пунктига боришингизга тўғри келади.

Исмонов Исроил ва йўлда уларга қўшилган ҳамроҳи бирдан жуфтакни ростлаб қолишди. Аммо Баркашбоев назоратчининг кучли қўлидан чиқиб кета олмади. Эртасига Исмонов ҳам қўлга олинди.

Тошкент шаҳар судининг аъзоси О. Рўзиев бошчилигидаги суд ҳайъати ушбу жиноий ишни кўриб чиқиб, Исроил Исмоновни (уни 18 ёшга тўлмаганлигини ҳисобга олиб) 10 йил муддатга озодликдан маҳрум этиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Ниғмат Баркашбоевга эса олий жазо белгиланди.

Улуғбек НАБИЕВ,
Ўзбекистон Олий Судининг жиноий ишлар бўйича судлов ҳайъати раиси.
Мақсуд ЎРИПОВ.

Товланадиган тош сирлари

ЗАРГАРЛИК КЕЛАЖАГИ

ЧИРОЙЛИ номга эга бўлган бу минералнинг кашф қилинганига эндигина ўн уч йил бўлди, холос. Шунга қарамай, ўзининг гўзал товланиши, ялтироқлиги ва нурни яхши қайтариши билан заргарликдан кенг ўрин олди. Тош Сибирдаги Чара дарёсининг ўрта оқимларидан топилган бўлиб, унинг номи билан атала бошлади. Чароит оч қизилдан бинафша ранггача товланади, ўта майда толали тузилишга эга бўлиб, қирраланганда жуда гўзал тус олади. Минералнинг катта кони Иркутск, Чита вилоятлари билан Ёкутистон чегарасидаги Мурун ишқорий массивида жойлашган. У калийли дала шпатлари жинсларининг 50—90 фоизини ташкил этувчи минерал сифатида ўз таркибида кремний, алюминий, кальций, барий, натрий, стронций оксидларини, фтор, сув молекулаларини ва бошқа бирикмаларни сақлайди. Бу бирикмаларнинг миқдорий қисмлари ўзгариб туриши мумкин бўлганлигидан чароитнинг кимёвий формуласи ҳам уч-тўрт хилда берилади. Шунинг учун минералнинг кимёвий формуласи бирмунча мураккаблиги билан характерланади.

Чароитнинг кристаллари моноклиник сингонияда кристалланиб, зичлиги 2,5 $г/см^3$ атрофидадир. Унда баъзан плеохроизм ҳодисаси (рангсиздан оч-қизилгача товланиши) рўй берадики, бу унга янада гўзал жилоланишни ато этади. Қаттиқлиги бир мунча юқори ҳисобланиб, қабул қилинган сонлар бўйича беш билан олти орасидадир.

Заргарлар чароитнинг фаввора сувлари қуёш нурида сочилиб нурланиши каби хоссага эгалигини юқори баҳолайдилар. Яхши қирраланган чароит халқаро миқёсда ҳам қадрлана бошлади. Ундан турли тақинчоқлар, шу жумладан сирғалар, ҳалқа, зирак, ваза, соатлар қисмлари ва бошқа буюмлар ясашда кенг фойдаланила бошланди. Халқаро кўргазмаларда, кинофестиваллар ва бошқа йирик анжуманларда бош мукофотлар чароитдан тайёрланганлиги ҳамда уларни олган ғолибларда катта қувонч уйғотганлигига гувоҳмиз.

Қудрат АҲМЕРОВ,
кимёгар.

Ҳоҳ ишонинг, ҳоҳ...

СЕЗГИР БОЛА

ЎН бир ёшли саратовлик Серёжа Семиволоснинг ҳид сезиш, эсда сақлаб қолиш қобилияти шундаки, у ўйин картасининг ҳар донасини ҳидидан ажрата олади. Унинг картани ҳидлаб, эсда сақлаб қолишига бир сония кифоя қилади. Кўзини боғлаб, тарқатилган картани қандай карталар эканлигини сўрасангиз тўғри айтиб беради.

Шундай қобилиятли одамлар ҳам туғилар эканда!

УЧ КЎЗЛИ ХЎКИЗ

1985 йили Тўқмоқ районидаги бўрдоқичилик хўжалигида уч кўзли бузоқ туғилган. Унинг учинчи кўзи қоқ пешонасида жойлашган. Унинг катталиги бошқа икки кўзига қараганда кичикроқ. Бироқ у учинчи кўзи билан ҳам ҳамма нарсани кўра олар экан.

ОЛТИ ОЙЛИК «МОРЖ»

ТУҒИЛГАНИГА олти ой ҳам бўлмасдан туриб қиш чилласида ўйилган муз тагига олти марта тушиб чиққан чақалоққа ҳайрон қолмасдан иложингиз йўқ. Бу мурғак гўдакнинг исмшарифи — Ксюша Лужбина. У Санкт-Петербургдаги «Невские моржата» уй-клубида дунёга келган. Бу дунёдаги энг ёш «морж» ҳисобланади.

ЖУРНАЛИСТНИ ҚУТҚАРГАН ИЛОҲИЙ КУЧ

БУ воқеа бир озарбайжон журналистининг бошидан ўтган. Бир куни кечқурун Шушадаги меҳмонхонада ўтирганда кутилмаганда орқасидан ғалати йўғон овоз эшитилади. Бу овоз эртаси куни саҳар пайти белгиланган бир вақтда деразага яқин бормаслик кераклигини таъкидлайди, кейин овоз ўз-ўзидан йўқолади. Эрталаб шу воқеа эсига тушган журналист «чарчаб юрганимнинг касри бўлса керак» деб кулиб қўя қолади. Бироқ кечаги белгилаб қўйилган вақт яқинлашганда журналистни бир куч деразадан отиб юборади, у қайтиб уйга кириши билан бир ўқ деразани тешиб ўтади.

Бунинг қандай илоҳий куч эканлигини журналист ҳалигача тушунолмай боши гаранг бўлиб юрибди.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ
тайёрлаган.

Ҳар тўғрида

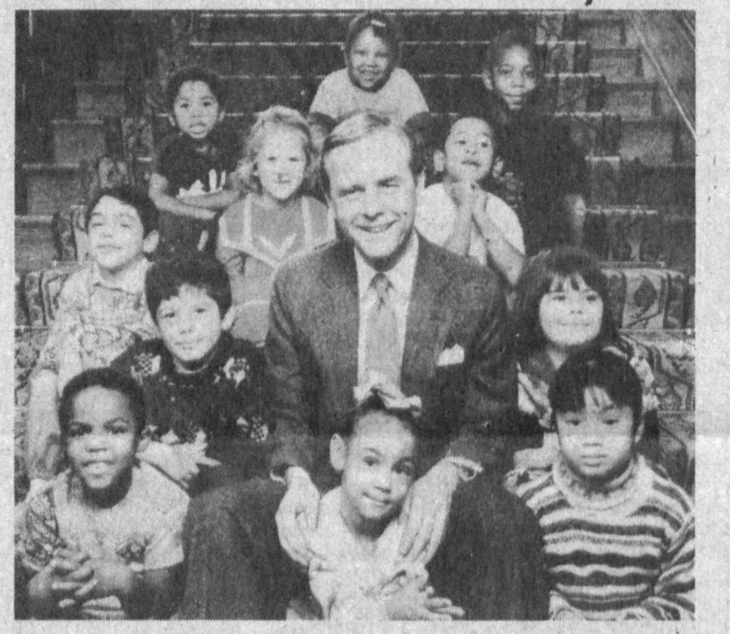

АМЕРИКАДАГИ энг бой ва аҳолиси зич жойлашган Калифорния штати 1850 йил 9 сентябрда Америка иттифоқига қўшилган 31-штат бўлди. Агар Калифорния алоҳида мамлакат деб ҳисобланганда дунёдаги энг ривожланган мамлакатлар орасида саккизинчи ўринни эгаллаган бўларди. 1990 йилги ҳисоб-китобларга кўра мазкур штатнинг ялпи миллий даромади 700 миллиард долларни ташкил қилади. Бу ерда Канада аҳолисидан 3 миллион кўп, яъни 29,8 миллион одам истиқомат қилади. «Тайм» ойномасининг фикрича, жаҳондаги бошқа давлатларнинг халқлари учун Америка энг гўзал ва чекланмаган имкониятлар ватани бўлса, у ҳолда Калифорния — американикларнинг севимли штатидир. Аммо бадавлат ва ўзига тўқ одамларгина ушбу штатда яшашни орзу қила оладилар. Нафсиламбирни олганда, Калифорниянинг ҳам бошқа 49 та штатда бўлгани каби ўз ташвишлари ва ўз муаммолари бор. Масалан, штат қамоқхоналарида Таллахасси (Флорида штати) аҳолисидан ҳам кўп махбус сақланмоқда. Туб аҳолининг кўпчилиги ишсизлик, меҳнат унумдорлигининг кескин пасайиб кетаётганлиги, турмуш шароитининг ёмонлашуви, атроф-муҳитни ифлосланганлиги, ичимлик сувининг етишмаслиги ва турар жойларнинг қимматлиги сабабли бошқа штатларга кўчиб кетмоқда.

СУРАТДА: 1980 йилда Калифорнияда оқ танлилар аҳолининг 76 фоизини ташкил қиларди. Ўн йилдан кейин эса бу кўрсаткич 57 фоизга камайди. XXI аср бошига келиб эса штатда «ирқий кўпчилик» тушунчаси умуман йўқолади. Пит Уилсин ҳоким бўлган штатнинг турли ирққа мансуб аҳолиси ва ўсиб келаётган ёш авлод.

БУДАПЕШТ. Козма кўчасида жойлашган қамоқхона маҳбусларининг аксариятига тасвирий ва амалий санъат турлари билан шуғулланиш мажбурий озодликдан маҳрум қилинган даврни бошидан кечириш ва шахс сифатида ўзлигини намоён қилишга ёрдам бермоқда.

СУРАТДА: муаллифлардан бири ўз асарларини кўргазмага қўйишга тайёргарлик кўрмоқда.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

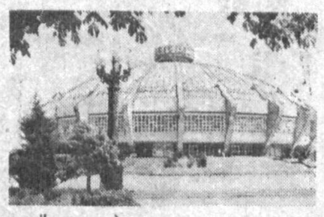

«ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЦИРКИ» РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИДА

(Хадра майдони)
14 МАРТ СОАТ 15.00 ДА,
15 МАРТ СОАТ 11.00 ВА 14.00 ДА,
18, 19, 20 МАРТ СОАТ 18.30 ДА
ЛИЛИПУТЛАР ЦИРКИ ГАСТРОЛЛАРИ
Дастурнинг бадиий раҳбари — ИВАН ПРОЦЕНКО
21 март соат 11, 14, 17.00 да
«НАВРЎЗ» БАЙРАМИГА БАҒИШЛАНГАН
«АССАЛОМ, НАВРЎЗ!»
БАЙРАМ ТОМОШАЛАРИ
«АЖОЙИБ ЮЛДУЗЛАР» ансамбли.
22 МАРТДАН 31 МАРТГАЧА СОАТ 11, 14, 17.00 ДА
БОЛАЛАР, СИЗЛАР УЧУН!
ЎҚУВЧИЛАРНИНГ БАҲОРГИ ТАЪТИЛ КУНЛАРИДА
ўргатилган итлар, айиқлар ва илонлар иштирокида
ЛИЛИПУТЛАР ЦИРКИ
2 БЎЛИМДАН ИБОРАТ
РАНГ-БАРАНГ ДАСТУР
ҚАССА СОАТ 10 ДАН 19.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04, 44-35-84.
ЦИРК ФОЙЕСИДА ШОШИЛИНЧ СУРАТКАШЛИК УСТАХОНАСИ ИШЛАБ ТУРИБДИ.

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

САПЁРЛАР КЎЧАСИДАГИ ЯНГИ ТРАМВАЙ ЙЎЛИНИНГ ҚУРИБ БИТКАЗИЛГАНЛИГИ ВА УНИНГ «РОССИЯ» МЕҲМОНХОНАСИДАН ГОСПИТАЛЬ БОЗОРИГАЧА БЎЛГАН УЧАСТКАДАГИ ҚИСМИДА ИШЛАБ ТУРГАН ТАРМОҚҚА УЛАНИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҲАРАКАТ ЙЎНАЛИШЛАРИ ВАҚТИНЧА ҚУЙИДАГИЧА ЎЗГАРАДИ:

I-БОСҚИЧ
11 МАРТДАН 17 МАРТГАЧА
ТРАМВАЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ ҲАРАКАТИ ҚУЙИДАГИЧА ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ:

8-«Бешқайрағоч-Ўрда-«Болалар дунёси»-Санъат музейи-Вокзал» (ҳар икки йўналишда);

9-«26-мавзе-«Россия» меҳмонхонаси-Марказий универсал дўкон-Санъат музейи-Вокзал (ҳар икки йўналишда);

10-«Образцов кўчаси-Вокзал-Санъат музейи-«Болалар дунёси»-«Ишчилар шаҳарчаси» (ҳар икки йўналишда);

24-«Самарқанд» автостанцияси-Марказий универсал дўкон-Санъат музейи-Вокзал» (ҳар икки йўналишда).

17 мартдан бошлаб 10-трамвай йўналиши ҳаракати тўлиқ тикланади, 8, 9, 24-трамвай йўналишлари ҳаракати эса фақат Вокзал томонига кетишда тикланади.

II-БОСҚИЧ
17 МАРТДАН 21 МАРТГАЧА
ТРАМВАЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ ҲАРАКАТИ ҚУЙИДАГИЧА ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ:

1-«Образцов кўчаси-Вокзал-Марказий универсал дўкон». Марказий универсал дўкондан «Россия» меҳмонхонаси орқали — Қафанов кўчаси — Образцов кўчасигача борилади;

2-«Образцов кўчаси-Вокзал-«Болалар дунёси»-«Ўзбексельмаш». «Ўзбексельмаш»дан Марказий универсал дўкон орқали «Россия» меҳмонхонаси Қафанов кўчаси-Образцов кўчасигача борилади;

5-«Қўйлиқ-Вокзал-Марказий бозор». Марказий бозордан «Россия» меҳмонхонаси орқали-Қафанов кўчаси-Қўйлиққача борилади;

8-Вокзалдан Санъат музейи орқали-«Болалар дунёси»-Ўрда-Бешқайрағочгача борилади;

24-Вокзалдан Санъат музейи орқали-Марказий универсал дўкон-«Россия» меҳмонхонаси-«Самарқанд» автостанциясигача борилади;

26-«6-Қўйлиқ-Кўкбозор — Образцов кўчаси-Кўкбозор-«6-Қўйлиқ».

21 мартдан бошлаб барча йўналишлардаги ҳаракат аввалги тартибда қайта тикланади.

МАЪЛУМОТЛАР ОЛИШ УЧУН ТЕЛЕФОН: 33-58-50.

Шаҳар йўловчилар транспортини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш бошқармаси.

«Ўзкульттторг» Тошкент вилоятлараро улгуржи савдо базаси жамоаси ҳисобчи М. Ҳамидовага отаси

Ҳамид ҲАМИДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ИШБИЛАРМОН КИШИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Фирма ўзаро манфаатли таклифларни маблағ билан таъминлайди. Ўзининг қоғозидан ёрлиқлар, этикеткалар тайёрлаб беради.

МУЛОҚОТ ТЕЛЕФОНИ: — 44-52-71.

Тошкент Давлат Техника Дорилфунуни жамоаси, «Электроника физикаси ва Микроэлектрон асбоблар» таҳсилгоҳининг доценти А. Ҳамидовга отаси

ҲАМИД ОТАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Умид» савдо ишлаб-чиқариш акционерлик жамиятининг 43-дўкон мудири А. Юсуповга отаси, уруш ва меҳнат ветерани

Нуъмон ЮСУПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

53.654 нусхада чоп этилади ● Нашр кўрсаткичи 64690. ● Буюртма № Г—20 ● Босмага бериш вақти 11.30. ● Босмага берилди 13.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10